

ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง
จังหวัดชลบุรี

เกรียงไกร ทองเทศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเมืองการปกครอง
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิงหาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์นิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ เกรียงไกร ทองเทศ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

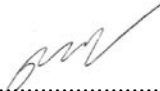
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ต้นศิริกงคณ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

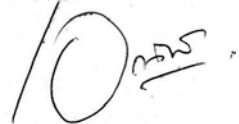

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ (พิเศษ) พันตำรวจเอกเอก ดร.ปกรณ มณีปกรณ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ต้นศิริกงคณ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิสว่าง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จักรี ไชยพินิจ)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร)
วันที่...17... เดือน...สิงหาคม..... พ.ศ....2561.....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผศ.ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ตันศิริคงคล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รศ.ดร. ไพฑูรย์ โปธิสว่าง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนให้คำแนะนำการแก้ไขจุดบกพร่องงานด้วยความละเอียด และพิจารณาอย่างรอบคอบ เอาใจใส่ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและสำนึกในพระคุณเป็นอย่างยิ่งในความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ พันตำรวจเอก ดร. ปกรณ์ มณีปกร ประธานในการสอบอนุเคราะห์สถานที่บ้านพัก และเสียสละเวลาส่วนตัว ทำหน้าที่ในการสอบและให้คำแนะนำงานวิทยานิพนธ์ได้ปรับปรุงแก้ไข ให้เนื้อหามีความชัดเจนถูกต้องมากขึ้น นอกจากนี้ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีเรียบร้อยในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมไปถึงเพื่อนนิสิตในหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครองรุ่นที่ 4 ที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ขอขอบพระคุณทางคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ที่สนับสนุนทุนในการทำวิจัยครั้งนี้ และที่สำคัญที่สุดขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และพี่น้องในครอบครัวที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่ บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้กระผมประสบความสำเร็จมาจนตราบทุกวันนี้

เกรียงไกร ทองเทศ

57910244: สาขาวิชา: การเมืองการปกครอง; ร.ม. (การเมืองปกครอง)

คำสำคัญ: การเมือง/ การมีส่วนร่วมทางการเมือง/ การกล่อมเกลாதทางการเมือง/ ชลบุรี

เกรียงไกร ทองเทศ: ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี (KNOWLEDGE AND UNDERSTANDING ON POLITICS AND POLITICAL PARTICIPATION OF VOTERS IN BANBUNG DISTRICT, CHONBURI PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิทยานิพนธ์: วิเชียร ต้นศิริคงคล, ร.ด. 106 หน้า. ปี พ.ศ. 2559

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีเขตอาศัยในอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 399 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ เฉลี่ย รวมและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาภาพรวมพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระดับมาก ($\bar{X} = 18.25$) การมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$) ผลทดสอบสมมติฐานระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐาน

อนึ่งความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่า ยิ่งระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมาก ย่อมส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

57910244: MAJOR: POLITICS AND GOVERNMENT; M.A. (POLITICS AND GOVERNMENT)

KEYWORDS: POLITICS/ POLITICAL PARTICIPATION/ POLITICAL SOCIALIZATION
KRIANGKRAI THONGTHET: KNOWLEDGE AND UNDERSTANDING ON
POLITICS AND POLITICAL PARTICIPATION OF VOTERS IN BANBUNG DISTRICT,
CHONBURI PROVINCE: ADVISORY COMMITTEE: VICHIAN TUNSIRIKONGKOL, Ph.D.
106 P. 2016.

The objectives of this research are: to study the level of knowledge and understanding on politics and the level of political participation, to study comparative personal factors with the level of knowledge and understanding on politics and the level of political participation and to study the relationship between knowledge and understanding on politics and political participation. This is a quantitative research. The samples are voters area in BanBung district, Chonburi province and there are 399 persons. Data analysis statistics are frequency, percentage, mean, sum and correlation statistics. The level of significance is .05.

The findings of research are: the level of knowledge and understanding on politics is high ($\bar{X} = 18.25$) and the level of political participation is medium ($\bar{X} = 3.15$). The difference of personal factors influencing the level of knowledge and understanding on politics and the level of political participation were statistically significant at .05.

The relationship between knowledge and understanding on politics and political participation. The results of the level of knowledge and understanding on politics is high the level of political participation is high too.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
นิยามศัพท์.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	7
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	31
สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำคัญของพื้นที่	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
การออกแบบการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การสร้างเครื่องมือวิจัย	52
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	53
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	58
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	58
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชน ในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี	61
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี	66
ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วน บุคคลกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง.....	68
ตอนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วน บุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง.....	75
ตอนที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความ เข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง.....	82
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	85
สรุปผลการวิจัย.....	85
อภิปรายผล	89
ข้อเสนอแนะ.....	95
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก	100
ประวัติย่อของผู้วิจัย	106

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย..... 51
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ..... 58
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ..... 58
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา..... 59
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ..... 59
6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้..... 60
7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น..... 60
8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง..... 61
9	ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขต อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ..... 61
10	ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขต อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ..... 62
11	ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขต อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา..... 62
12	ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขต อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ..... 63
13	ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขต อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้..... 64
14	ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขต อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น..... 64
15	ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขต อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง..... 65
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี..... 66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
28	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้..... 79
29	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น..... 80
30	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง..... 81
31	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี..... 82

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยปกครองโดยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 ปัจจุบันประเทศไทยมีการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนให้ประชาชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการปกครอง ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งมีการกำหนดกลไกสถาบันทางการเมืองทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพรวมทั้งให้สถาบันศาลและองค์กรอิสระอื่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยสุจริตเที่ยงธรรม

การพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยต้องพัฒนาโครงสร้างทางการเมืองการปกครองให้เป็นประชาธิปไตย พัฒนาให้สังคมปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยและจะต้องกำหนดโครงสร้างทางการเมืองการปกครองให้เป็นไปตามปรัชญาและหลักการประชาธิปไตยอย่างครบถ้วน รวมทั้งต้องเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้วัฒนธรรมทางการเมืองหมายถึง แบบแผนทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองและองค์การการเมือง ซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการหล่อหลอม ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ที่ถ่ายทอดสืบเนื่องกันมาทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นการพัฒนาทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จะต้องเริ่มต้นด้วยระบบการเมืองที่จะส่งเสริมการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ ระบบการเมืองต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วม ในการควบคุมกำกับตรวจสอบการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ระบบการเมืองดังกล่าวจึงจะถือว่าเป็น “ระบอบประชาธิปไตย” ที่แท้จริง พร้อมกันนี้ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงทัศนะและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ที่จะ มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อเป็นการช่วยให้รัฐบาลมีความรอบคอบในการบริหารประเทศและสอดคล้องตรงกับความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการควบคุมการบริหารประเทศอีกทางหนึ่งด้วย(สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557, หน้า 7- 9)

ประเทศไทยแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาแล้ว 77 ปี อำนาจอธิปไตยนั้นจะเป็นของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนก็ตาม แต่ในความเป็นจริงการมีส่วนร่วม

ทางการเมืองของประชาชนก็ยังมีน้อยอยู่มาก การตื่นตัวทางการเมืองน้อยและประชาชนส่วนใหญ่เป็นผู้รับมากกว่าผู้กระทำ ดังนั้นอำนาจส่วนใหญ่ในการปกครองประเทศ จึงไปตกอยู่กับชนชั้นนำของประเทศที่เรียกกันว่า“อมาตยาธิปไตย” จากพวกเจ้าขุนมูลนาย ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ รวมถึงนักธุรกิจพ่อค้า เป็นต้น ผลพวงของการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั่นก็คือ การมีรัฐธรรมนูญไว้เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญมาแล้วจนถึงปัจจุบันจำนวน 18 ฉบับ โดยส่วนมากสาเหตุหลักที่ต้องเปลี่ยนเนื่องมาจากผลพวงของการปฏิวัติรัฐประหาร จนกระทั่งการตื่นตัวของนักเรียนนิสิตนักศึกษาและประชาชนในการเรียกร้องประชาธิปไตย เมื่อเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 จึงทำให้กระแสประชาธิปไตยกลับมาเฟื่องฟูในสังคมไทยอีกครั้ง นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนชาวไทยตื่นตัวในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น จนในที่สุดกระแสประชาธิปไตยของโลกได้มีอิทธิพลเข้ามาขับเคลื่อนให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ได้พัฒนาไปสู่การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคประชาชนจนมีความรู้สึกประหนึ่งว่า“การเมืองเป็นเรื่องที่ประชาชนต้องรับผิดชอบ ร่วมกันการใช้อำนาจทางการเมืองล้วนมีผลต่อวิถีชีวิตของประชาชนทั้งสิ้น” (สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ 2549, อ้างถึงใน ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553, หน้า 4)

ระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่มุ่งเน้นหลักการสำคัญในเรื่องของความเสมอภาค เสรีภาพ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ยึดหลักกฎหมายและการใช้เหตุผล เป็นการปกครองโดยเสียงข้างมากโดยเคารพเสียงข้างน้อย (จักร พันธุ์ชูเพ็ชร 2550, อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธร, 2553, หน้า 75) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (Political participation) เป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการทางการเมือง กล่าวคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย

สังคมใดจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำ พิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สังคมที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูง ในทางตรงกันข้ามถ้าสังคมใดมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ แสดงว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ โดยนัยนี้ นักวิชาการทางรัฐศาสตร์บางกลุ่มจึงถือว่าการพัฒนาทางการเมืองเป็นการทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ความสำเร็จของการพัฒนาทางการเมืองจึงขึ้นกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นสำคัญ ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นเป้าหมายของการพัฒนาการเมืองโดยตรง โดยเฉพาะการพัฒนาทางการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย ในส่วนของกระบวนการทางการเมืองนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แท้จริงคือ การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม กิจกรรม

เหล่านี้ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคมการเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับองค์กรทางการเมือง รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับประชาชน การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองเหล่านี้คือ กระบวนการทางการเมืองซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ประชาชนต้องการ(สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ 2541, อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธร, 2554, หน้า 76)

จากเหตุผลต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาทางผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจในการที่จะศึกษาวิจัยในหัวข้อ “ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน” โดยอยากทราบว่าปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง นอกจากปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันรวมไปจนถึงความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนได้ส่งผลอย่างไร กับการตัดสินใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในแต่ละครั้ง โดยทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจทางการเมือง อันเป็นข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นทั่วไปภายในประเทศ และต่างประเทศ และในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น ทางผู้วิจัยได้ศึกษาสำรวจข้อมูลโดยใช้แนวคิดทฤษฎีของ จันทนา สุทธิจารี, 2544 (อ้างถึงใน อรุณี ปริศนานันทกุล, 2552, หน้า 15-17) มาใช้ในการสำรวจข้อมูล ซึ่งในการศึกษาทำวิจัยในครั้งนี้ จะส่งผลประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการรับทราบ “ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี” อีกทั้งยังเป็นกรณีศึกษาให้กับผู้ที่มีความสนใจในการที่จะนำงานวิจัยในครั้งนี้ไปพัฒนาหรืออ้างอิงงานวิชาการในเวลาต่อไป รวมทั้งเป็นการให้ข้อมูลการศึกษาสำหรับประชาชนองค์กรหรือสถาบันทางการเมือง ที่มีความสนใจในเนื้อหาได้รับทราบถึงพฤติกรรม ความสนใจระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ศึกษาเหล่านี้ไปใช้อย่างมีประโยชน์ ในการทำกิจกรรม การเคลื่อนไหวในทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์และมีคุณค่าอย่างที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการพัฒนาระบบการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

สมมติฐานของการวิจัย

1. ประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ในแต่ละเดือน อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่นและการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ย่อมต่างกัน

2. ประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ที่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองย่อมต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึงจังหวัดชลบุรี

2. ทำให้ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร

นิยามศัพท์เฉพาะ

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จากหลากหลายอาชีพ มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปและมีสิทธิเลือกตั้งทั้งระดับชาติและท้องถิ่น รวมไปถึงจนถึงการลงประชามติ มีสัญชาติไทย เชื้อชาติไทย

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการแสดงออกถึงความสนใจเรื่องที่เกี่ยวข้องทางการเมืองทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น ผ่านรูปแบบการเคลื่อนไหว ของบุคคลหรือกลุ่มต่าง ๆ ให้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับการปกครองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นการแสดงออกโดยสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ภายใต้กฎหมายบัญญัติไว้เช่น มีความสนใจทางการเมือง ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง พுகุยประเด็นทางการเมืองแลกเปลี่ยนความรู้หรือลงสมัครรับเลือกเป็นนักการเมือง เป็นต้น

ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง หมายถึง กระบวนการกล่อมเกลา และถ่ายทอดข้อมูลทางการเมือง โดยการอบรมหรือฟังการบรรยายจากบุคลากรที่มีความรู้ในเรื่องการเมือง หรือการศึกษาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์และเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถจดจำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ การสนทนาแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น ใช้สติปัญญาในการไตร่ตรองวิเคราะห์ข้อมูลอย่างถูกหลักการ มีเหตุผลที่สอดคล้องกัน ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่น ได้รับรู้และเข้าใจ

การกล่อมเกลาทางการเมือง หมายถึง กระบวนการอบรม ปลูกฝังพฤติกรรม ส่งผ่านการเรียนรู้แนวคิดค่านิยม พฤติกรรมทางการเมือง ตลอดจนวัฒนธรรมทางการเมืองของปัจเจกบุคคล และกลุ่มบุคคลจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง มีลักษณะของการถ่ายทอดหรือส่งผ่านไปยังสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และปฏิบัติกันอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่องและดำรงอยู่ได้ โดยผ่านทางสถาบันครอบครัว โรงเรียน และสถาบันการศึกษา เป็นต้น

วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง ระบบทางความคิด ความเชื่อทัศนคติที่สั่งสมมากับบุคคลแต่ละยุคแต่ละสมัยจนกลายเป็นแบบแผนแนวทางพฤติกรรมทางการเมืองที่ปฏิบัติกันมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายคือการบรรลุผลประโยชน์ร่วมกัน

รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการ หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยมีแบบแผนทั้งวิธีคิดและการกระทำ แสดงออกถึงความสนใจเรื่องทางการเมือง การเคลื่อนไหวมีความสอดคล้องหลักการปกครองภายใต้กฎหมายบัญญัติและเคารพสิทธิผู้อื่น เช่น ติดต่อพูดคุยกับแกนนำทางการเมือง บริจาคเงินช่วยเหลือสถาบันทางการเมือง ร่วมการประชุม ฟังการปราศรัยหาเสียง ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือร่วมพูดคุยเรื่องการเมืองกับผู้อื่น เป็นต้น

รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการ หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยมีแบบแผนทั้งวิธีคิดและการกระทำ แสดงออกถึงความสนใจเรื่องทางการเมือง การเคลื่อนไหวมีความไม่สอดคล้องหลักการปกครองภายใต้กฎหมายบัญญัติและการกระทำกระทบเสรีภาพของผู้อื่น เป็นลักษณะต่อต้าน ไม่ยอมรับอำนาจรัฐ เช่น การชุมนุมประท้วงบนท้องถนน รวมตัวกันนัดหยุดงาน ก่อการจลาจลตามสถานที่ราชการ เป็นต้น

องค์กรหรือสถาบันทางการเมือง หมายถึง กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกัน ทำกิจกรรมทางการเมือง โดยมีสมาชิกจากหลากหลายอาชีพ มีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน มีระบบการบริหารจัดการเป็นรูปธรรม โดยมีเป้าหมายในทางการเมือง เพื่อกดดันและถ่วงดุลการทำงานของอำนาจรัฐ

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ครั้งนี้มุ่งตัวแปร ดังนี้

1.1 ตัวแปรอิสระเชิงปริมาณ (Independent variables)

ประชาชน

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

เพศ

อายุ

การศึกษา

อาชีพ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ระยะเวลาที่อาศัยในท้องถิ่น

การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

1.2 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

ความรู้ทางการเมืองทั่วไป

1.3 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการ

รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการ

2. ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น รวมไปถึงจนถึงการลงประชามติ จากหลากหลายอาชีพ มีที่อยู่อาศัยในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ทำการสำรวจข้อมูลประชากรทั้ง 11 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อันได้แก่ เทศบาลเมืองบ้านบึง เทศบาลตำบลบ้านบึง เทศบาลตำบลหนองซอก เทศบาลตำบลหนองไผ่แก้ว เทศบาลตำบลหัวกุญแจ องค์การบริหารส่วนตำบลมาบไผ่ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองซ้าซาก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอิรุณ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอนแดง

ประชากรกลุ่มวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จำนวน 399 คน

3. ขอบเขตระยะเวลา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้เวลาศึกษาตั้งแต่ 12 ตุลาคม 2558 – 4 สิงหาคม 2559

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยนำเสนอแนวคิดและทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
3. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำคัญของพื้นที่
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิด

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ความหมายของคำว่าการเมือง

คำว่าการเมือง ซึ่งตรงกับคำว่า Politics ในภาษาอังกฤษเป็นคำพูดและกล่าวกันถึงเสมอไม่ว่าจะเป็นวงราชการ วงการปกครอง วงการทหาร ตลอดจนวงการหนังสือพิมพ์ และสื่อมวลชนต่าง ๆ เรามักจะได้ยินคำพูดถึงการเมืองทั้งในแง่ดีและแง่ไม่ดี อย่างหลากหลายหากดูคำนิยามการเมืองจากผู้เขียนของนักรัฐศาสตร์ทั้งของไทยและต่างประเทศแล้ว จะเห็นว่าให้ความหมายตรงกันมีน้อย บางคนให้ความหมายไว้อย่างหละหลวมมาก ไม่สามารถนำไปใช้ได้กับการเมืองทุกรูปแบบ และในทุกกาลสมัยได้

วิลาศ โลหิตกุล, 2547 (อ้างถึงใน อรุณี ปริศนานันท์กุล, 2552, หน้า 8) ให้ความหมายว่าการจัดสรรอำนาจและผลประโยชน์จากทรัพยากรอันมีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้น การเมืองกับผลประโยชน์จึงเป็นสิ่งที่ดำเนินควบคู่กัน ลักษณะการเมืองของประเทศไทยเป็นแบบรวมศูนย์อำนาจอยู่ที่ส่วนกลาง มิได้กระจายไปในส่วนภูมิภาคหรือท้องถิ่นหรือแม้ว่าจะมีรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นก็ตาม อำนาจการตัดสินใจยังอยู่ในมือของข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งจากส่วนกลาง อำนาจการจัดสรรผลประโยชน์จึงตกอยู่กับคนส่วนบนของโครงสร้างโดยที่คนส่วนล่างไม่สามารถได้รับผลประโยชน์นั้นอย่างเสมอภาค เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นในสังคม

พุทธทาสภิกขุ, 2546 (อ้างถึงใน ภูสิตีร์ ชันติกุล, 2553, หน้า 12) คำว่า การเมือง หมายถึง ระเบียบปฏิบัติช่วยกันจัดบ้านเมืองหรือสังคม หรือโลกให้มั่นคงปัญหา หรือการช่วยแก้ปัญหา บ้านเมือง สังคมทั้งหมดนั่นเอง

จำนง อดิวัฒน์สิทธิ์ และคณะ, 2545 (อ้างถึงใน ประสงค์ สาวเสม, 2554, หน้า 10) ให้ความหมายว่า การเมืองคือกิจกรรมทางสังคมหรือความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ สังคมมีแบบแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมหรือความสัมพันธ์ทางอำนาจ เช่น แบบแผนที่กำหนดว่าใครเป็นผู้มีอำนาจ การที่จะได้อำนาจ มีกฎเกณฑ์วิธีการอย่างไร มีการแบ่งสรรอำนาจกันอย่างไร มีวิธีการและขอบเขตในการใช้อำนาจอย่างไร ตลอดจนแบบแผนในการสืบทอดหรือเปลี่ยนแปลงอำนาจ แบบแผนเหล่านี้เรียกว่าสถาบันการเมือง นักสังคมวิทยาถือว่าเป็นสถาบันการเมือง เป็นส่วนหนึ่งของการจัดระเบียบสังคมในฐานะเป็นวิธีการควบคุมทางสังคมอย่างเป็นทางการ

ชัยอนันต์ สมุทรวาณิช, 2554 (อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธร, 2554, หน้า 107) กล่าวว่า การเมืองคือกิจกรรมซึ่งมีผลประโยชน์ที่แตกต่างกันและมารวมกัน อยู่ในหน่วยปกครองหนึ่ง ๆ ได้รับการสานประโยชน์ โดยได้รับโอกาสที่จะร่วมมืออาจตามสัดส่วนของความสำคัญของกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อเป็นไปโดย สวัสดิภาพและการคงอยู่ของสังคม

เอกวิทย์ มณีธร(2554, หน้า 110) ได้กล่าวสรุปว่าการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ และการใช้อำนาจในการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับบุคคลทุกระดับสังคม เนื่องจากการเมืองเป็นเรื่องของสาธารณะที่จะต้องมีผลกระทบและเกี่ยวข้องกับทุกคนในรัฐนั่นเอง

จากความเห็นต่าง ๆ ของนักวิชาการที่ได้กล่าวมา ทางผู้วิจัยขอสรุปว่า การเมือง หมายถึง การกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องใช้อำนาจในการบริหารปกครองประเทศ โดยมีกฎหมายรองรับและต้องดำเนินไปตามข้อกฎหมาย ที่ส่งผลกระทบในเรื่องของผลประโยชน์ อันจะเกิดขึ้นกับทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคม อาจเป็นไปในรูปแบบของเจ้าหน้าที่รัฐ ทหารหรือสถาบันการเมือง เป็นฝ่ายใช้อำนาจในการบริหารปกครอง

ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร(2554, หน้า 9) การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกิจกรรมหรือกิจการที่ประชาชนกระทำหรือดำเนินการทางการเมืองโดยความสมัครใจ หรือได้รับการจูงใจ โน้มน้าวจากภายนอก เช่น บุคคลอื่น พรรคการเมืองหรือสถานการณ์ เพื่อต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจในกิจการต่าง ๆ ของรัฐบาล โดยประชาชนได้กระทำการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางตรงและทางอ้อม อาจเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องและใช้วิธีที่

ถูกต้อง โดยได้รับการยอมรับตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม การกระทำนั้นมุ่งประสงค์ที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายสาธารณะ การบริหารงานนโยบายสาธารณะและการเลือกผู้นำทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น โดยเน้นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองต้องเป็นการกระทำโดยสมัครใจ

Wiener, 1971 (อ้างถึงใน ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553, หน้า 12) ได้รวบรวมความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ในหลายลักษณะต่าง ๆ ใน 10 ประการ ได้แก่

1. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ การกระทำในรูปแบบการสนับสนุนหรือเป็นการกระทำเพื่อเรียกร้องต่อรัฐบาล (Support and demand)

2. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ พยายามเพื่อก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลการในการใช้อิทธิพล (Influence) ต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลหรือการเลือกสรรผู้นำรัฐบาล

3. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ การกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมายของพลเมือง (Legitimate)

4. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ การกระทำที่มีตัวแทนทางการเมือง (Representation)

5. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ สภาพที่บุคคลไม่ต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง (Alienation) เพราะเห็นว่า การเข้ามามีส่วนร่วมนั้นไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์กับตัวเอง ซึ่งแตกต่างจากการเฉยเมยทางการเมือง (Apathy) เป็นการขาดความสนใจต่อการเมืองทั้งสิ้น

6. ผู้ที่เข้าร่วมทางการเมืองจะหมายถึงผู้กระตือรือร้น (Active) หรือผู้ที่มีความตื่นตัวทางการเมืองเป็นพิเศษ (Activists) เช่นผู้ที่สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การร่วมประชุมทางการเมือง และการให้ความสนใจต่อปัญหาสาธารณะ นอกจากนั้นยังรวมถึงการเข้าร่วมทางการเมืองในระดับอื่น ๆ ได้แก่ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง (ซึ่งถือเป็นการกระทำที่มีแรงจูงใจน้อยมาก) หรือการไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่มีการพูดคุยกับเพื่อนบ้านในเรื่องเกี่ยวกับการเมือง การแสดงความคิดเห็นและการแสดงประชามติทางการเมือง รวมทั้งการให้ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน

7. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ การกระทำที่มีต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา (Persistence continuum) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความเป็นสถาบัน (Institutionalized) และมีการจัดตั้ง นอกจากนั้นยังรวมไปถึงการกระทำที่เป็นครั้งคราว ซึ่งเกิดขึ้นมาอย่างทันทีทันใด และบีบคั้นความรุนแรง เช่น การจลาจล การยกพวกตีกัน การรวมกลุ่ม และการลอบฆาตการเมือง

8. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ การกระทำที่เป็นความพยายามในการที่จะเข้ามามีอิทธิพลเหนือการปฏิบัติการของราชการ (Bureaucratic actions) และนโยบายสาธารณะ (Public policy)

9. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ การกระทำที่มีผลต่อการเมืองในระดับชาติ (National politics) และการเมืองในระดับท้องถิ่น

10. การเข้าร่วมทางการเมือง คือ การกระทำทางการเมือง (Political action) แต่ในขณะเดียวกัน แต่ละสังคมมีการกระทำทางการเมืองแตกต่างกันออกไป ตามบริบทของสังคมนั้น ๆ เช่นว่า ในสังคมหนึ่งถือว่าการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการกระทำที่เกิดจากความสมัครใจไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่ก็ตาม หรืออาจเกิดขึ้นเพียงบางครั้งคราวหรือต่อเนื่อง อาจถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ได้ ซึ่งการกระทำเหล่านี้เพื่อการมีอิทธิพลในการจัดสรรนโยบายสาธารณะและบริหารนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนการเลือกผู้นำทางการเมืองทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น

Weinmer, 1971 (อ้างถึงใน อรุณี ปริศนานันท์กุล, 2552, หน้า 11) ได้สรุปความหมายเพื่อให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่าเป็น การกระทำใด ๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นโดยความเต็มใจ ไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ไม่ว่าจะมีการจัดอย่างเป็นระเบียบหรือไม่ และไม่ว่าจะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องหรือไม่ จะใช้วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมายเพื่อผลในการที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายของรัฐ หรือต่อการบริหารงานของรัฐ หรือต่อการเลือกผู้นำทางการเมืองของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ

จรรยา สุภาพ, 2543 (อ้างถึงใน วีระชัย เสงษ์ฎีกุล, 2551, หน้า 14) ได้นิยามความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า คือการมีส่วนร่วมที่ประชาชนจะพึงมีในการกำหนดนโยบาย ในการตัดสินใจและในกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาลและในทางการเมือง หรือการมีส่วนร่วมของประชาชนในรัฐบาล เช่น การเข้าเป็นรัฐบาล การมีอิทธิพลต่อรัฐบาล การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เป็นต้น

สมบัติ ชำรงฉัตร, 2541 (อ้างถึงใน จเร บินลอย, 2554, หน้า 50) ได้อธิบายแนวความคิดและความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political participation) หมายถึง การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม กิจกรรมเหล่านั้นก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคมการเมืองการแสดงออกซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ คือ กระบวนการทางการเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ประชาชนต้องการ การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการทางการเมืองเพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย สังคมใดจะมีระดับประชาธิปไตยสูงหรือต่ำ พิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง นักรัฐศาสตร์บางกลุ่มถือว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายของการพัฒนาทางการเมืองโดยตรง โดยเฉพาะการพัฒนาทางการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย ดังนั้นการศึกษา เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองที่ครอบคลุม ระบบปฏิสัมพันธ์ (Interaction system) ทางการเมืองทั้งหมด จะส่งเสริมให้เข้าใจ

บทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลและองค์การทางการเมืองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้น การศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะที่เป็นกระบวนการทางการเมือง (Political process) จึงเกี่ยวข้องและสัมพันธ์โดยตรงกับกระบวนการอบรมหล่อหลอมทางการเมือง (Political socialization) ซึ่งจะมีผลต่อความเชื่อและพฤติกรรมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลในแต่ละสังคม

จากบทความที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยขอสรุปความหมายว่าหมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในการทำกิจกรรมและการแสดงออก ถึงพฤติกรรมความสนใจในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทางการเมืองทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น ผ่านรูปแบบการเคลื่อนไหว ของบุคคลหรือกลุ่มต่าง ๆ ให้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับการปกครองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นการแสดงออกโดยสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ภายใต้กฎหมายบัญญัติไว้ เช่น มีความสนใจทางการเมือง ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง พுகุญ ประเด็นทางการเมืองแลกเปลี่ยนความรู้หรือลงสมัครรับเลือกเป็นนักการเมือง เป็นต้น

รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง

David, 1972 (อ้างถึงใน ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553, หน้า 17) รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองถือว่าเป็นภาพสะท้อนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งตามแนวคิดของ บาร์เบอร์ เจ เดวิด ได้แบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง ไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมโดยตรง เป็นลักษณะที่ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการปกครองตนเอง โดยตรง เช่น การบริหารงาน การกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจในการดำเนินงานด้วยตนเอง
2. การมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม เป็นลักษณะที่ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมแต่ไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการปกครองด้วยตนเองโดยตรง แต่เป็นการเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ด้วยวิธีการเลือกตั้งโดยประชาชนอย่างเสรี ซึ่งกลไกนี้ต้องการให้ประชาชนเข้ามาควบคุมการบริหารงานฝ่ายปกครอง ให้เป็นไปตามความต้องการ ส่วนแนวคิดของ เจมส์ อาร์ ทาวน์เซนด์ ได้มองภาพกว้างที่สะท้อนระบอบการปกครอง ที่ว่ารูปแบบของกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่ามี 2 ลักษณะ ได้แก่

- 2.1 ลักษณะแบบตะวันตก ในประเทศที่มีระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- 2.2 ลักษณะแบบสังคมคอมมิวนิสต์ ซึ่งประชาชนถูกบังคับให้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมืองในเรื่องที่รัฐบาลเห็นว่ามีความจำเป็นต่อการบริหาร Townsend, 1967 (อ้างถึงใน ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553, หน้า 18)

นอกจากนี้ วรทิพย์ มีมาก และคณะ, 2547 (อ้างถึงใน ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553, หน้า 22-23) ได้อธิบายรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่สำคัญไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในรูปแบบของกลุ่มผลประโยชน์ การรวมตัวกันของบุคคลเป็นกลุ่มหรือองค์กรในสังคม จะมีเป้าหมายหลักอยู่ที่การรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มคนเท่านั้น โดยไม่มีเป้าหมายที่จะเข้าไปเป็นรัฐบาลเพื่อบริหารประเทศแต่อย่างใด สำหรับเป้าหมายของแต่ละกลุ่มจะแตกต่างกันไป บางกลุ่มอาจเรียกร้องให้รัฐบาลทำตามสิ่งที่กลุ่มคนต้องการ เช่น สมัชชาคนจน ก็จะเรียกร้องให้รัฐแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน หนี้สินของเกษตรกร ฯลฯ กลุ่มผู้ประกอบการเอกชนก็จะเรียกร้องให้มีการแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับเดิม หรือการออกกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับใหม่ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่กลุ่มของตน เช่น กฎหมายภาษี กฎหมายการค้าและการลงทุน ฯลฯ บางกลุ่มอาจเรียกร้องให้รัฐบาลจัดทำนโยบายหรือโครงการที่กลุ่มตนได้ประโยชน์ เช่น การสร้างบ่อนกาสิโน การขยายเวลาปิดสถานเริงรมย์ เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมในรูปแบบของพรรคการเมือง เป็นการเข้ามารวมกลุ่มกันของบุคคลที่มีความเชื่อทางการเมืองที่คล้ายคลึงกัน เป้าหมายหลักจะอยู่ที่การส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อไปทำหน้าที่ที่ผ่านนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร อย่างไรก็ตาม การเข้ามารวมตัวกันรูปแบบพรรคการเมืองยังมีเป้าหมายอื่นอีกเช่น การให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชน การดูแลและรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม การสร้างผู้นำทางการเมือง การควบคุมติดตามและตรวจสอบทางการเมือง ฯลฯ ในส่วนของประชาชนก็สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในพรรคการเมืองได้ เช่น การสมัครเป็นสมาชิกพรรค การเข้าประชุมพรรค การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของพรรค การช่วยรณรงค์หาเสียงในช่วงที่มีการเลือกตั้ง ฯลฯ

3. การมีส่วนร่วมในรูปแบบของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การไปออกเสียงเลือกตั้งถือเป็นรูปแบบที่มีความสำคัญของการบริหารในระบอบประชาธิปไตยแต่สิ่งที่ควรตระหนักคือ ประเทศที่ให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือประเทศที่ประชาชน ไปใช้สิทธิเลือกตั้งกันอย่างมากมายไม่ได้หมายความว่า ประเทศนั้นจะเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง การไปใช้สิทธิเลือกตั้งในรูปแบบของประชาธิปไตยที่แท้จริงนั้น ต้องมีลักษณะดังนี้

3.1 การใช้สิทธิโดยอิสระ กล่าวคือ การไปออกเสียงต้องเกิดจากความสมัครใจ ไม่ได้เกิดมาจากการบังคับหรือข่มขู่หรือสัญญาว่าจะให้ผลตอบแทนในการไปออกเสียง

3.2 การเลือกตั้งโดยลับ การออกเสียงต้องกระทำในคูหาเลือกตั้งแต่เพียงลำพัง โดยไม่มีผู้อื่นอยู่ร่วมด้วย เฉพาะผู้กำบัตรเท่านั้นที่จะทราบว่า ตนเองออกเสียงให้แก่ผู้สมัครคนใด การออกเสียงเลือกตั้งของบุคคล ไม่สามารถประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปได้

3.3 ความเสมอภาคในการเลือกตั้ง บุคคลแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงได้คนละหนึ่งเสียงเท่านั้น บัตรที่มีการกาหมายเลขมากกว่าหนึ่งหมายเลข ถือเป็นบัตรเสีย

3.4 ความเป็นกลาง บุคคลที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการเลือกตั้งทุกคนต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

4. การมีส่วนร่วมในรูปแบบของการแสดงออก บุคคลมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การเขียน การพูด การโฆษณา การพิมพ์ซึ่งการแสดงออกเหล่านี้อาจอยู่ในรูปแบบของการวิพากษ์ วิจัยตามสื่อต่าง ๆ ร้านกาแฟ บ้านเรือน สถานที่สาธารณะ ฯลฯ รัฐบาลต้องไม่ขัดขวางหรือห้ามปรามการแสดงออกของประชาชน โดยเฉพาะ โครงการที่มีผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนและชุมชน รวมทั้งความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติแล้ว รัฐบาลต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นก่อนลงมือดำเนินการเสมอ เช่น การสร้างท่าอากาศยาน การสร้างเขื่อน การสร้างสนามบิน ฯลฯ นอกจากนี้ การแสดงออกที่สำคัญอีกรูปแบบหนึ่ง คือ การชุมนุมหรือการประท้วงโดยสงบและปราศจากอาวุธ รัฐบาลต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงออกเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อจะได้แสดงความโปร่งใสในการทำงานออกมาให้มากที่สุด

สำหรับการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนนี้ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารตามระบอบประชาธิปไตยโดยประชาชนต้องตระหนักว่าตนเองเป็นเจ้าของประเทศและต้องเข้าไปรับผิดชอบในกิจการบ้านเมืองในทุกโอกาสที่สามารถกระทำได้ ประชาชนต้องไม่ละเลยหรือเพิกเฉยการกระทำหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของสังคม หน้าที่สำคัญยิ่งของประชาชนคือ การสร้างเสริมคนดีให้เข้ามาบริหารบ้านเมือง ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานไว้ว่า “ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้”

จันทนา สุทธิจารี, 2544 (อ้างถึงใน อรุณี ปริศนานันท์กุล, 2552, หน้า 20) เสนอความเห็นไว้ว่าการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนมีอยู่หลากหลายรูปแบบและมีวิธีการแตกต่างกันไปในแต่ละระบบการเมือง และบริบทของสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ซึ่งอาจแบ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยได้ 2 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบเป็นทางการเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบที่มีกฎหมายรองรับให้กระทำหรือต้องกระทำโดยวิธีการที่สำคัญและยอมรับใช้ปฏิบัติทั่วไปในระบอบประชาธิปไตย มีดังนี้

1.1 การเลือกตั้งทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ซึ่งเป็นรูปแบบของการมี

ส่วนร่วมทางการเมืองที่ชัดเจนที่สุด ในทางวิจัยนั้น สามารถวัดระดับ ประเมินค่าของพฤติกรรม การมีส่วนร่วมทางการเมืองได้แน่นอนชัดเจนมากกว่าพฤติกรรมอื่น

1.2 การใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในประเด็น หรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์สาธารณะของประชาชน เช่น การพูดอภิปราย เขียน ในระบอบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมืองประการนี้มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นช่องทาง การสื่อสารทางการเมือง (Political communication) ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล รัฐบาลจะมีโอกาสได้รับรู้ปัญหา ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อวิจารณ์ต่างๆ การทำงานของรัฐบาลจากประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศและเจ้าของอำนาจอธิปไตย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงการทำงานของรัฐบาลให้มีประสิทธิภาพตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากยิ่งขึ้น

1.3 การจัดตั้งและเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่เป็นการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีความคิดเห็นทางการเมืองตรงกัน และมีความมุ่งหมายที่จะเข้าไปเป็นรัฐบาล ตามอุดมการณ์ของพรรคการเมือง ส่วนประชาชนที่เข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ในช่วงที่มีการเลือกตั้ง ก็สามารถเข้าร่วมทำกิจกรรมด้วยการณรงค์หาเสียงช่วยพรรคการเมืองได้

1.4 การรวมตัวเป็นกลุ่มผลประโยชน์ หมายถึง การที่กลุ่มคนมารวมกันเป็นกลุ่มผลประโยชน์อาจจะเนื่องด้วยมีอาชีพเดียวกัน มีผลประโยชน์สอดคล้องกัน หรือมีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งต้องตรงกัน และเป็นการใช้พลังของกลุ่ม แสดงอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลในอันที่จะปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มตนเอง

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไม่เป็นทางการ

2.1 การเดินขบวนหรือการชุมนุมประท้วง ซึ่งอาจจะเป็นการต่อต้านคัดค้านนโยบาย การกระทำของรัฐหรืออาจเป็นการสนับสนุนนโยบายหรือโครงการของรัฐก็ได้

2.2 การก่อความวุ่นวายทางการเมือง เช่น การนัดหยุดงาน การงดให้ความร่วมมือกับรัฐบาล ซึ่งเป็นวิธีการแสดงออกของประชาชนที่เป็นการไม่เชื่อฟังอำนาจรัฐหรือการปฏิบัติที่ละเมิดต่อกฎหมายโดยอ้างความบกพร่องของรัฐบาลเป็นเหตุการณมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ อาจก่อให้เกิดผลกระทบเป็นความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมและเสถียรภาพทางการเมืองได้ในสังคมที่ใช้รูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยย่อมมีอาจขาดเสียได้ ซึ่งการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนมีอยู่หลากหลาย กิจกรรมทางการเมืองของประชาชน อันเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญซึ่งแสดงถึงความเป็นประชาธิปไตยของสังคมหนึ่งสังคมใด โดยเกี่ยวเนื่องกับการใช้อำนาจของประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของประเทศ ในการแสดงออกซึ่งเจตจำนงทางการเมืองต่อรัฐบาล และกลไกอื่นที่ใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชนตามหลักการและอุดมการณ์ของการเมืองการ

ปกครองระบอบประชาธิปไตย กล่าวในทางหนึ่งประชาธิปไตยจะไม่สามารถเข้มแข็งหรือปฏิบัติกรตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างเต็มที่หากขาดซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ไม่ว่าจะในรูปของการสนับสนุน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือในเชิงการคัดค้าน กระบวนการทางการเมือง การควบคุมการใช้อำนาจของระบบการเมืองในระดับใดความสัมพันธ์โดยตรงกับการพัฒนาทางการเมืองและส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

Wasburn, 1996 (อ้างถึงใน ประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์, 2553, หน้า 23-24) ได้นำเสนอรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตามปกติ 7 แบบ ดังนี้

1. เปิดเผย/ปกปิด (Overt versus covert) มีลักษณะเป็นส่วนตัวค่อนข้างสูง เช่นการสนทนาเรื่องการเมือง ภายในครอบครัว ซึ่งถือว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามปกติ แต่มีลักษณะ “ปกปิด” แต่ถ้าหากมีการสนทนาเรื่อง การเมืองผ่านทางโทรทัศน์หรือวิทยุ ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามปกติแบบ “เปิดเผย”

2. ดึงดูดใจให้เข้าหา / ไม่ปรารถนาเข้าใกล้ (Approaching versus avoiding)

3. เป็นครั้งคราว / ยาวนานต่อเนื่อง (Episodic versus continuous)

4. ให้ / ขอ (Inputs versus outputs)

5. สร้างสัญลักษณ์ / ใช้เครื่องมือ (Expressive versus instrumental)

6. การเจรจา / ไม่เจรจา (Verbal versus nonverbal)

7. สังคม / ไม่สังคม (Social versus non-social) ตามทัศนะของ Wasburn การจะเกี่ยวข้องกับมีส่วนร่วมทางการเมือง นั้นต้องเกี่ยวข้องกับตัวแปร หรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่างอีกด้วย เช่น

1. ครอบครัวและเครือญาติ ซึ่งถือว่าเป็นผู้กล่อมเกลานุคนานับแต่เกิดให้มีความนิยม ความเชื่อ ความสนใจ และบุคลิกภาพอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจรวมถึงวิธีการตัดสินใจที่มีส่วนโน้มน้าวไปยังไปสู่พฤติกรรมที่อาจทำให้บุคคลมีโลกทัศน์ที่ดี หรือไม่ดีต่อการเมือง และปรากฏการณ์ทางการเมือง

2. ศาสนา องค์การทางศาสนา ถือว่าเป็นผู้กล่อมเกลานุคนานับแต่เกิดเช่นเดียวกับครอบครัวและเครือญาติ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร(2550, หน้า 39) ซึ่งได้กำหนดลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้เป็นแนวนโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 87 ไว้ 5 ประการดังนี้

1. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

2. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมืองการวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลาย หรือรูปแบบอื่น

4. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง และจัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่

5. ส่งเสริมและให้การศึกษแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม การมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรฐานนี้ต้องคำนึงถึงสัดส่วนของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน อนึ่งยังระบุเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 อย่างชัดเจน

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2538 (อ้างถึงใน Nguyen The Anh, 2557, หน้า 20-21) ได้กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การกำหนดตัวผู้ปกครอง กล่าวคือ ประชาชน แสดงออกในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยด้วยการไปใช้สิทธิการเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้นำทางการเมือง

2. การผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล กล่าวคือ สังคมประชาธิปไตยทั่วไปจะมีลักษณะเป็นสังคมพหุ (Pluralist society) ประกอบด้วยหลายกลุ่มทางสังคม กลุ่มต่าง ๆ มักมีวัตถุประสงค์เฉพาะของกลุ่ม การเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของกลุ่มอาจเป็นไปเพื่อการรักษาผลประโยชน์ของตน หรืออาจเป็นไปเพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนร่วมและจะมีผลเกี่ยวกับการผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล เพื่อให้ตอบสนองต่อเป้าหมายของกลุ่มตนในหลายกรณี

3. การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล ในสังคมประชาธิปไตย ถือว่าประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพในการจะวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของรัฐบาลได้ทั้งทางสนับสนุนและคัดค้าน อาจกระทำโดยการเขียนการพูด และการโฆษณา เผยแพร่ทั้งปวง

4. การชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง เป็นการแสดงออกเพื่อให้รัฐบาลรู้ว่าประชาชนเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กับนโยบายและการกระทำของรัฐบาล

จากบทความที่ได้กล่าวมา ทางผู้วิจัยขอสรุปว่าหมายถึง กระบวนการวางแผนและวิธีการปฏิบัติในการทำกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องทางการเมือง อย่างชัดเจนเป็นขั้นตอนของประชาชน

เช่น การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติ การชุมนุมประท้วงการบริหารงานที่ผิดพลาดของรัฐบาล หรือวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล เป็นต้น

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

Milbrath, 1965 (อ้างถึงใน ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553, หน้า 24-25) ได้จัดเรียงลำดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากน้อยไปมาก ได้แก่

1. การที่บุคคลตอบสนองสิ่งเร้าทางการเมือง เช่น การติดตามข่าวสารทางการเมือง
2. การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
3. การอภิปรายถกเถียงปัญหาทางการเมือง
4. การพยายามพุดจชักชวนผู้อื่นเพื่อไปออกเสียงเลือกตั้ง
5. การคิดเครื่องหมายหรือแผ่นป้ายโฆษณาหาเสียง
6. การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้นำทางการเมือง
7. การช่วยเหลือทางการเงินแก่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง
8. การเข้าร่วมประชุมทางการเมือง
9. การสละเวลาเพื่อช่วยหาเสียงเลือกตั้ง
10. การเป็นสมาชิกผู้กระตือรือร้นของพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง
11. การเข้าร่วมประชุมในคณะกรรมการกลางของพรรคการเมือง
12. การช่วยหาทุนให้พรรคการเมือง
13. การสมัครเข้ารับการศึกษาเลือกตั้ง
14. การได้รับเลือกเข้าดำรงตำแหน่งของรัฐบาลและพรรคการเมือง

ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ, 2546 (อ้างถึงใน ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553, หน้า 28-29) ซึ่งระดับของการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ทั้งที่เป็นการบัญญัติไว้ตามรัฐธรรมนูญโดยตรงและกิจกรรมที่เป็นผล โดยอ้อมจากการที่รัฐธรรมนูญได้เปิดกว้างไว้ เพื่อทำความเข้าใจระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยใช้คำถามที่ถามถึงความถี่ของการมีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่

- ก. ความสนใจและการมีส่วนร่วมระดับต่ำ
 1. พุดคุยเรื่องการเมือง
 2. ไปลงคะแนนในการเลือกตั้งท้องถิ่น
 3. ไปลงคะแนนในการเลือกตั้งระดับชาติ
 4. พุดชักชวนผู้อื่น ให้ไปลงคะแนน

5. ร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมือง

ข. ความสนใจและการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง

1. มีการติดต่อกับนักการเมือง
2. เคยบริจาคเงินหรือสิ่งของ
3. ร่วมชุมนุมฟังการหาเสียง/แนะนำตัว
4. เข้าร่วมในเวทีสาธารณะ
5. มีการรวมตัวกับคนอื่นเป็นกลุ่มผลประโยชน์หรือเป็นสมาชิกกลุ่ม
6. ช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง
7. บริจาคเงินเพื่อสนับสนุนพรรคการเมือง
8. เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

ค. ความสนใจและการมีส่วนร่วมระดับสูง

1. ดำรงตำแหน่งสำคัญในพรรคการเมือง
2. ลงสมัครรับเลือกตั้ง

Rush, 1971 (อ้างถึงใน อรุณี ปริศนานันท์กุล, 2552, หน้า 17-18) ได้จัดระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็นระดับต่าง ๆ รวม 10 ระดับ ตามความเข้มข้นของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ไล่ระดับจากสูงไปหาต่ำดังนี้

ระดับ 1 การเข้าร่วมในรูปของการดำรงตำแหน่งทางด้านการบริหารหรือการเมือง (Holding political or administrative office)

ระดับ 2 การเข้าร่วมโดยการเสาะแสวงหาตำแหน่งด้านบริหารหรือการเมือง

ระดับ 3 การเข้าร่วมในรูปของการเป็นสมาชิกที่กระฉับกระเฉง (Active membership) ขององค์การทางการเมือง (Political organization)

ระดับ 4 การเข้าร่วมในรูปของการเป็นสมาชิกเฉย ๆ (Passive membership) ขององค์การทางการเมือง

ระดับ 5 การเข้าร่วมในรูปของการเป็นสมาชิกที่เข้มแข็งขององค์การกึ่งการเมืองหรือองค์การที่คล้ายคลึงกับองค์การทางการเมือง (Passive membership within quasi-political organization)

ระดับ 6 การเข้าร่วมในรูปของการเป็นสมาชิกเฉย ๆ ขององค์การที่คล้ายคลึงกับองค์การทางการเมือง (Passive membership within quasi-political organization)

ระดับ 7 การเข้าร่วมในรูปของการชุมนุมในที่สาธารณะหรือการชุมนุมเพื่อแสดงความคิดเห็นทางการเมืองหรือการเข้าร่วมเดินขบวนต่าง ๆ (Demonstration)

ระดับ 8 การเข้าร่วมในรูปของการอภิปรายถกเถียงข้อปัญหาทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการ (Informal political discussion)

ระดับ 9 การเข้าร่วมในรูปของการให้ความสนใจทั่ว ๆ ไป ต่อเรื่องราวทางการเมือง

ระดับ 10 การเข้าร่วมในรูปของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง (Voting)

จรรยา สุภาพ, 2514 (อ้างถึงใน ประสงค์ สาวเสม, 2554, หน้า 22-23) ได้แบ่งระดับผู้ที่มีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้

1. ชนชั้นนำระดับสูง และชนชั้นนำระดับกลาง พิจารณาจากการใช้หลักตำแหน่งและชื่อเสียง

2. บุคคลระดับอื่นที่มีบทบาททางการเมือง และมีส่วนในการใช้อำนาจทางการเมืองได้แก่

2.1 ผู้ที่มีอยู่ในระดับชั้นของสังคม ซึ่งมีฐานะที่จะใช้อิทธิพลทางการเมือง

2.2 ผู้ที่มีความตื่นตัว และเป็นผู้ดำเนินการทางการเมือง โดยมีมาตรฐานในการวัด

ผู้มบทบาททางการเมือง ดังนี้

2.2.1 เป็นผู้ที่เป็นสมาชิกขององค์การทางการเมือง

2.2.2 เป็นผู้ที่บริจาคเงินทองให้กับองค์กรทางการเมือง หรือผู้ที่เข้าแข่งขันสมัคร

รับเลือกตั้ง

2.2.3 เป็นผู้ที่สนใจเข้าร่วมในการประชุมทางการเมือง ไม่ว่าจะการประชุมในระดับเล็กหรือการประชุมขนาดใหญ่

2.2.4 เป็นผู้ที่ช่วยในการหาเสียงเลือกตั้ง

2.2.5 เป็นผู้ที่ติดต่อสมาชิกรัฐสภาหรือเจ้าหน้าที่ทางการเมืองหรือหนังสือพิมพ์ในลักษณะที่เป็นการแสดงความคิดเห็นหรือชี้แนะ หรือวิพากษ์วิจารณ์การเมือง

2.2.6 เป็นผู้ที่พบปะสนทนาในเรื่องการเมืองกับบุคคลโดยทั่วไป

3. กลุ่มผลประโยชน์

4. พรรคการเมือง

วีระชัย เสงษฎีกุล(2551, หน้า 21) อ้างถึงรัฐบาลว่าได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยได้แถลงเป็นนโยบายของรัฐบาลและยังกำหนดไว้เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 ของแผนบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ. 2548 – 2551) การส่งเสริมประชาธิปไตย และกระบวนการประชาสังคมซึ่งตรงกับยุทธศาสตร์ที่ 7 ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2546 – 2550) ที่เน้นการเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอีกด้วย หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐการนั้น ได้แบ่งระดับของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร ถือเป็น การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาครัฐการจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ การจัดนิทรรศการจดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าวการติดประกาศและการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

2. การรับฟังความคิดเห็น เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

3. การเกี่ยวข้อง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะแนวทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย เป็นต้น

4. ความร่วมมือ เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นส่วนหนึ่งกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ เป็นต้น

5. การเสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ โครงการกองทุนหมู่บ้านที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด เป็นต้น

ณรงค์ สินสวัสดิ์, 2527 (อ้างถึงใน Nguyen The Anh, 2557, หน้า 18) แบ่งระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากต่ำสุดไปหาสูง ดังนี้

1. การไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การไม่รู้ความเป็นไปทางการเมือง
2. การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
3. การเข้าร่วมโดยทางอ้อม เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ ดูโทรทัศน์เกี่ยวกับปัญหาการเมือง ถกปัญหาทางการเมือง การติดกระดุมที่มีตราพรรคการเมือง
4. การช่วยโฆษณาหาเสียง เช่น การแจกใบปลิว การวางแผนการเลือกตั้ง
5. ผู้รับสมัครเลือกตั้งในตำแหน่งทางการเมือง

6. ผู้มีตำแหน่งทางการเมือง ได้แก่ ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายกเทศมนตรีฯ

จากบทความที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยขอสรุปว่า หมายถึงความคิดและการกระทำที่แสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจทางการเมือง อาจรวมไปถึงการมีอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชน โดยลักษณะของการกระทำ อาจเป็นในนามบุคคลหรือของกลุ่มบุคคลที่เข้าไปมีบทบาทหน้าที่นามกลุ่มองค์กร หรือสถาบันทางการเมือง เช่นการเข้าไปเป็นสมาชิกพรรค การไปนั่งฟังการปราศรัย หรือการรณรงค์ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและลงประชามติ เป็นต้น

ลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สมบัติ ชำรงชัญญะ, 2549 (อ้างถึงใน กุสิทธิ์ ชันติกุล, 2553, หน้า 33-35) ส่วนลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีการจำแนกไว้ 2 ลักษณะใหญ่ ๆ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยทั่วไป

โดยความหมายที่เป็นรูปธรรมมักมีลักษณะของการแสดงออกซึ่งการกระทำทางการเมือง โดยมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ได้แก่

1.1 การกำหนดตัวผู้ปกครอง เป็นการแสดงออกทางการเมืองที่สำคัญที่สุดของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง นั่นหมายถึงผู้นำทางการเมืองจะมีโอกาสปฏิบัติหน้าที่ทางการเมืองหรือไม่ นั่น หรือจะดำรงอยู่ได้นานเท่าไรก็ขึ้นอยู่กับการยอมรับหรือการให้ฉันทานุมัติจากประชาชนที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย

1.2 การผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล ในสังคมประชาธิปไตยทั่วไปจะมีลักษณะเป็นพหุสังคม คือเป็นสังคมที่ประกอบด้วยกลุ่มที่มีความหลากหลาย อาทิ ชนรรม สมาคม กลุ่มอิทธิพล และกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีวัตถุประสงค์เฉพาะของกลุ่ม การเคลื่อนไหวต่าง ๆ จะเป็นไปได้เพื่อผลประโยชน์ของตนหรือของกลุ่ม ดังนั้น การผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลโดยกลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์มักจะมีผลต่อการกำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

1.3 การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล ซึ่งถือว่าเป็นไปตามสิทธิและเสรีภาพของการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตย การแสดงออกของปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์ด้วยการวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของรัฐบาลทั้งในเรื่องนโยบายและการบริหารงาน ถือเป็นการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

1.4 การชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง การชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองถือว่า

เป็นการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพื่อแสดงให้รัฐบาลรู้ว่าประชาชนเห็นด้วยหรือไม่กับนโยบายและการกระทำของรัฐบาลและเพื่อแสดงการเรียกร้องให้รัฐบาลตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างรวดเร็ว ซึ่งการชุมนุมมี 2 ประเภท ได้แก่ การชุมนุมเคลื่อนไหวเพื่อสนับสนุนรัฐบาล และการชุมนุมเคลื่อนไหวเพื่อคัดค้านรัฐบาล

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในกระบวนการเลือกตั้งการพิจารณาลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นสามารถพิจารณาได้จากพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เลสเตอร์ คับบิลยู มิลบราท ได้ดังนี้

1. การแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง
2. การใช้สิทธิเลือกตั้ง
3. การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง
4. การชักจูงให้ผู้อื่นเลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน
5. การติดกระดุมหรือติดสติ๊กเกอร์
6. การติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง
7. การบริจาคเงิน
8. การร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง
9. การร่วมรณรงค์ทางการเมือง
10. การเป็นสมาชิกสำคัญของพรรคการเมือง
11. การร่วมประชุมแกนนำของพรรค
12. การร่วมระดมทุน
13. การเสนอตัวเป็นคู่แข่งทางการเมือง
14. การดำรงตำแหน่งทางการเมือง

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร(2550, หน้า 83-85) ระบุไว้ในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวดที่ ๗ การมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยตรงของประชาชน บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา 163 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามที่กำหนดในหมวด 3 และหมวด 5 แห่งรัฐธรรมนูญนี้ คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติเสนอมาด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อ รวมทั้งการตรวจสอบรายชื่อ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาต้องให้ผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นชี้แจงหลักการของร่างพระราชบัญญัติและคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นจะต้องประกอบด้วยผู้แทนของ

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมดด้วย

มาตรา 164 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา 274 ให้ถอดถอนบุคคลตามมาตรา 270 ออกจากตำแหน่งได้ คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำความผิดเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการที่ประชาชนจะเข้าชื่อร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา 165 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งย่อมมีสิทธิออกเสียงประชามติการจัดให้มีการออกเสียงประชามติให้กระทำได้ในเหตุ ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ากิจการในเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติได้

(2) ในกรณีที่มิใช่กฎหมายบัญญัติให้มีการออกเสียงประชามติการออกเสียงประชามติตาม (1) หรือ (2) อาจจัดให้เป็นการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติโดยเสียงข้างมากของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติในปัญหาที่จัดให้มีการออกเสียงประชามติ หรือเป็นการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีก็ได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะการออกเสียงประชามติต้องเป็นการให้ออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในกิจการตามที่จัดให้มีการออกเสียงประชามติ และการจัดการออกเสียงประชามติในเรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือคณะบุคคล จะกระทำมิได้ก่อนการออกเสียงประชามติ รัฐต้องดำเนินการให้ข้อมูลอย่างเพียงพอ และให้บุคคลฝ่ายที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบกับกิจการนั้น มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนได้อย่างเท่าเทียมกัน หลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการออกเสียงประชามติระยะเวลาในการดำเนินการ และจำนวนเสียงประชามติ เพื่อมีข้อยุติ

World Health Organization, 1979 (อ้างถึงใน ประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์, 2553, หน้า 17) ได้เสนอว่ารูปแบบของการมีส่วนร่วมที่ถือว่าเป็นรูปแบบที่แท้จริงนั้น จะต้องประกอบด้วย ขบวนการ 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน (Planning) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาจัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามและประเมินผลและประการสำคัญคือ การตัดสินใจ

2. การดำเนินกิจกรรม (Implementation) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการและการบริหาร การใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรร ควบคุมทางการเงินและการบริหาร

3. การใช้ประโยชน์ (Utilization) ประชาชนจะต้องมีความสามารถในการนำกิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตัวเองและการควบคุมทางสังคม

4. การได้รับผลประโยชน์ (Obtaining Benefits) ประชาชนจะต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่เท่ากัน ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว สังคม หรือวัตถุก็ได้ สมบัติ ชำรงชัยวงศ์, 2541 (อ้างถึงใน จเร บินลอย, 2554, หน้า 50-51) การมีส่วนร่วมทางการเมืองภายใต้กรอบของระบบการเมืองมี 2 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย มีลักษณะในการแสดงออกของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองสามารถกระทำได้ในทางสนับสนุนและคัดค้านรัฐบาลและโดยส่วนใหญ่จะเป็นการแสดงออกที่เป็นอิสระจากการควบคุมหรือกำกับของรัฐ และยังมีอิทธิพลหรือส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาล และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลได้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้นำทางการเมืองโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ประชาชนแสดงความเป็นเจ้าของอำนาจประชาธิปไตยและแสดงถึงเจตจำนงทั่วไปของประชาชน ดังนั้นการเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบอำนาจนิยมหรือระบอบเผด็จการ ประชาชนจะแสดงบทบาททางการเมืองได้เฉพาะภายใต้กรอบที่ผู้ปกครองกำหนดให้เท่านั้น

ฮันดิงตัน และนิลสัน, 1976 (อ้างถึงใน จุฑามาศ ฐานวณิช, 2556, หน้า 16) ลักษณะทางการเมือง มีดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเรื่องของกิจกรรม

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นบทบาทของบุคคลธรรมดาที่ไม่ได้ทำงานหรือมีอาชีพทางการเมือง เช่น นักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเรื่องของการแสดงออกเพื่อให้มีผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลหรือผู้นำประเทศ กล่าวคือ เป็นเรื่องของความพยายามที่จะมีผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลสนับสนุนรัฐบาล เปลี่ยนแปลงผู้นำรัฐบาล ตลอดจนสถาบันการเมืองต่าง ๆ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นไปได้ทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย

4. การมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อการตัดสินใจของผู้นำหรือรัฐบาลแต่อย่างใด เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีผลมากเพียงใดขึ้นอยู่กับอำนาจทางการเมืองของผู้มีส่วนร่วม ซึ่งมักมีอำนาจทางการเมืองไม่มากนักและไม่สามารถผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลได้ตลอดเวลา

CARY, 1976 (อ้างถึงใน กุลญาดา เนื่องจำนงค์, 2556, หน้า 19) ได้แบ่งลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ 5 ลักษณะ ดังนี้

1. เป็นสมาชิก (Membership)
2. เป็นผู้ร่วมเข้าประชุม (Attendance at meeting)
3. เป็นผู้บริจาค (Financial contribution)
4. เป็นกรรมการ (Membership committees)
5. เป็นประธาน (Leader)

จากบทความที่ได้กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยขอสรุปว่าหมายถึง การคิดและการกระทำที่แสดงออกถึงพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน โดยแสดงออกถึงความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบการทำงานของรัฐบาล ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางการเมืองหรือสถานการณ์ทางการเมือง เช่นการสมัครเป็นสมาชิกขององค์กรทางการเมือง หรือ ชักชวนให้ผู้อื่นร่วมสนับสนุนผู้สมัครที่ตัวเราชื่นชอบ การโฆษณาณรงค์การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การไปลงประชามติ เป็นต้น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2549 (อ้างถึงใน กุสิทธ์ ชันติกุล, 2552, หน้า 39-41) ประเด็นที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งนั่นก็คือ ปัจจัยที่ทรงอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน นั้นหมายความว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนย่อมจะขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้วย ดังนี้

1.ระบบการเมือง

1.1 ระบบประชาธิปไตย เป็นระบบการเมืองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด กล่าวคือ

1.1.1 การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชน คือ การที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย อำนาจอสูงสุดในการปกครองเป็นของประชาชน

1.1.2 การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองโดยประชาชน คือ ประชาชน

เป็นผู้กำหนดผู้ปกครอง ผู้ปกครองเป็นตัวแทนที่ได้รับมอบฉันทะจากประชาชนให้เข้ามาทำหน้าที่ในการปกครอง

1.1.3 การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองเพื่อประชาชน คือ การที่ผู้แทนประชาชนที่ได้รับมอบฉันทะให้เข้ามาทำหน้าที่ปกครองจะต้องใช้อำนาจปกครองกระทำการบริหารเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชน ให้ประชาชนอยู่ดีกินดี ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย กำหนดให้ประชาชนมีเสรีภาพในทางการเมือง ได้แก่ การใช้สิทธิในการกำหนดผู้ปกครอง กาวินิจฉัยวิจรรณ์ทางการเมือง การผลักดันการตัดสินใจทางการเมืองของรัฐบาล และการชุมนุมเคลื่อนไหวกิจกรรมคัดค้านหรือสนับสนุนการตัดสินใจของรัฐบาล การเผยแพร่ข้อมูลความคิด ความเห็นต่าง ๆ ทางการเมือง เป็นต้น

1.2 ระบอบเผด็จการอำนาจนิยม เป็นระบบการเมืองที่กีดกัน หรือปิดโอกาสการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเพราะอำนาจเด็ดขาดมีแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งมีลักษณะการปกครองดังนี้

1.2.1 อำนาจการปกครองทั้งหมดเป็นของผู้ปกครอง อาจเรียกว่าอำนาจธิปไตย เป็นของผู้ปกครอง

1.2.2 ประชาชนถูกตัดขาดออกจากการมีส่วนร่วมทางการเมือง ถ้าหากมีก็เกิดขึ้นเฉพาะเป็นคำสั่งของผู้ปกครองให้เพื่อสนับสนุนเจตนารมณ์ของผู้ปกครองเท่านั้น

1.2.3 ประชาชนถูกปลูกฝังให้เชื่อว่าประชาชนที่ดีจะต้องเชื่อฟังยอมรับ และปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ผู้ปกครองกำหนด

2. วัฒนธรรมทางการเมือง

ลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย เป็นกระบวนการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความศรัทธาและเชื่อมั่นในคุณค่าของระบอบประชาธิปไตย ต้องทำให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจและความมุ่งมั่นอย่างจริงจังของผู้นำทางการเมือง และการเรียกร้องอย่างแข็งขันจากประชาชนอย่างกว้างขวาง หากปราศจากปัจจัยดังกล่าว การเสริมสร้างให้ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยคงต้องอาศัยเวลาที่ยาวนาน ดังนั้น

วัฒนธรรมทางการเมือง การพัฒนาทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์อันหนึ่งอันเดียวกันที่เป็นเอกภาพจนไม่อาจละทิ้งส่วนใดส่วนหนึ่งได้

3. โครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจ

ปัจจัยนี้มีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เช่น ระดับการศึกษาของประชาชนในสังคมจะมีผลต่อลักษณะวัฒนธรรมทางการเมือง และพฤติกรรมทางการเมืองของคนสังคมนั้น ๆ โดยการศึกษาทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและมีความสำนึกใน

บทบาทหน้าที่ของตนที่พึงกระทำต่อระบบการเมืองมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีฐานะทางเศรษฐกิจก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เช่น ผู้ที่มีรายได้น้อย ประชาชนที่ยากจน จะไม่มีเวลามาสนใจการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพราะจะให้ความสำคัญกับการดำรงชีวิตประจำวัน ในขณะที่เดียวกันผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองได้มากกว่า นอกจากปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมแล้วยังมีปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยอื่น ๆ มาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งสามารถอธิบายปัจจัยต่าง ๆ ได้ดังนี้

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

3.2 ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเมือง ได้แก่ พฤติกรรมร่วมทางสังคม ระดับการพัฒนาหรือความทันสมัยทางสังคมและเศรษฐกิจ การกระทำหรือปฏิบัติการตอบสนองต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยผู้นำทางการเมืองหรือผู้แทนของประชาชน

อนุภาพ ธีรลาภ, 2528 (อ้างถึงใน อรุณี ปริศนานันท์กุล, 2552, หน้า 33) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนดังนี้

1. ความเกรงใจผู้ที่มีสถานภาพสูงกว่า
2. ความต้องการเป็นกลุ่มพวก
3. ความเชื่อถือในตัวผู้นำ
4. ความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

นักสังคมศาสตร์ได้สร้างทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรม เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง แต่จากสภาพความเป็นจริงการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นปรากฏการณ์ที่ สลับซับซ้อนและขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ อย่าง โดยที่น้ำหนักหรือความสำคัญของปัจจัยแต่ละชนิดก็มากน้อยต่างกัน ซึ่งในการอธิบายเกี่ยวกับลักษณะการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมทางการเมืองนั้น

McClosky, 1968 (อ้างถึงใน อรุณี ปริศนานันท์กุล, 2552, หน้า 33) ได้ใช้ปัจจัยในการอธิบาย 3 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม (The social environment)

สิ่งแวดล้อมทางสังคมก็มีอาทิ เช่น ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เชื้อชาติศาสนา เพศ ระยะเวลาที่อาศัย ถิ่นที่อยู่อาศัย และการเปลี่ยนแปลงชนชั้นทางสังคม (Social mobility) จากผลการศึกษาวิจัยในสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่น ๆ พบว่า สิ่งเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่บ้าง สถิต นิยมญาติ (2525 อ้างถึงใน อรุณี ปริศนานันท์กุล, 2552, หน้า 33) กล่าวโดยทั่วไป บุคคลที่อยู่ในกลุ่มต่อไปนี้แนวโน้มที่จะเข้าร่วมทางการเมืองสูงกว่า คือ ผู้ที่มีระดับ

การศึกษาสูง ผู้ที่มีอาชีพที่ดีและมีรายได้สูง ผู้ที่อยู่ในวัยกลางคนหรืออายุ 35-55 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่เพิ่งย้ายถิ่นเข้ามา ผู้ที่อยู่ในเขตเมือง ผู้ที่เป็นสมาชิกของสมาคมด้วยความสมัครใจ เพศชาย เทียบกับเพศหญิง ผู้ที่แต่งงานเมื่อเทียบกับคนโสดอย่างไรก็ดี ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมทางการเมือง (โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปของการเลือกตั้ง) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรหรือสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วในระดับต่ำและไม่คงที่เสมอไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม และการเมืองเช่นไร ในสหรัฐอเมริกา ระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสัมพันธ์สูง ในขณะที่ประเทศนอร์เวย์ อยู่ในระดับต่ำมากในสหรัฐอเมริกาผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมักจะเข้าร่วมทางการเมือง ในรูปการเลือกตั้งมากกว่า ผู้ที่อยู่ในเขตชนบท แต่สำหรับในประเทศไทยผู้ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองที่มีประชากรอาศัยอยู่นานแน่นมากที่สุดของประเทศการเข้าร่วมทางการเมืองน้อยกว่าผู้ที่อยู่ในเขตชนบท กล่าวคือ จากผลการเลือกตั้งในประเทศไทยเมื่อ 22 เมษายน 2522 ปรากฏว่าผู้ไปใช้สิทธิในเขตกรุงเทพมหานครมีเพียงร้อยละ 19.45 เท่านั้น ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีเปอร์เซ็นต์ผู้ไปใช้สิทธิต่ำที่สุด

2. ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา (Psychological variables)

เมื่อพิจารณากันในแง่ของจิตวิทยาแล้ว การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองจะยังคงมีอยู่ได้ก็ขึ้นอยู่กับว่า การเข้าร่วมทางการเมืองนั้นให้ผลประโยชน์หรือผลตอบแทนแก่ผู้เข้าร่วมอย่างไรบ้าง นักวิชาการทั้งหลายมักให้เหตุผลว่าการที่บุคคลเข้าร่วมทางการเมืองนั้น ก็เพื่อตอบสนองความต้องการต่าง ๆ อาทิเช่น ต้องการมีอำนาจต้องการแข่งขัน ต้องการความสำเร็จ ต้องการไปสัมพันธ์กับผู้อื่น ต้องการเงินทองศักดิ์ศรี ต้องการสถานภาพที่สูงขึ้น ต้องการการยอมรับจากสังคม เหล่านี้เป็นต้น กล่าวโดยสรุป การที่บุคคลเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองก็เพราะ บุคคลมองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

3. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง (Politics environment)

สิ่งแวดล้อมทางการเมืองมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการเข้าร่วมทางการเมืองซึ่งมักจะถูกนำมากล่าวอ้างอยู่เสมอ เช่น ในกรณีของประเทศอเมริกา มักจะพูดกันเสมอ ๆ ว่า การที่บุคคลบางพวกบางกลุ่มไม่เข้าร่วมทางการเมืองก็เพราะว่า ระบบการเมืองของอเมริกามีลักษณะสลับซับซ้อนมากเกินไป การเลือกตั้งมีบ่อยเกินไป จำนวนตำแหน่งที่ต้องเลือก มีมากตำแหน่งเกินไป แม้แต่ตัวบัตรเลือกตั้งเองก็มีความยาวเกินพอดีไป เหล่านี้เป็นต้น ผลการวิจัยบางอย่างได้ระบุว่า การที่กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งลักษณะซับซ้อนและรูปแบบของบัตรเลือกตั้งที่ไม่ระบุว่าผู้รับสมัครเลือกตั้งสังกัดพรรคใดนั้น มีผลเสียต่อการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนอยู่ไม่น้อยเหมือนกันคือทำให้ประชาชนบางกลุ่มไปใช้สิทธิน้อยลง การไปใช้สิทธิจะมีเฉพาะพวกที่มีความรู้

ความเข้าใจในรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งดีเท่านั้นส่วนอุปสรรคอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเข้าร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะการเลือกตั้ง อาทิ เช่น วิธีการลงทะเบียนเพื่อการเลือกตั้งยุ่งยาก การแสดงหลักฐานการเดินทางไปหน่วยเลือกตั้ง เป็นต้น ปัจจัยเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมืองบางอย่าง (Situational factors) ก็อาจส่งผลกระทบต่อไปสู่การเข้าร่วมทางการเมือง เช่นกัน เหตุการณ์บางอย่างส่งเสริมเข้าร่วมให้มีสูงขึ้น แต่เหตุการณ์บางอย่างทำให้การเข้าร่วมทางการเมืองลดน้อยลง เช่น กรณีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ของประเทศไทยที่ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากยิ่งขึ้น หรือการทำรัฐประหารเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2501 โดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนถูกปิดกั้นมาก กล่าวคือ ไม่มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาเทศบาล และคณะเทศมนตรีก็ถูกยกเลิก และมองเห็นว่า ชาวนาและกรรมกรที่มีความสำคัญทางการเมืองสูง ๆ จะเป็นบุคคลที่เข้ามาช่วงชิงอำนาจทางการเมือง ดังนั้นการยับยั้งจึงบังเกิดขึ้น โดยการปิดกั้นทางการเมือง นรนิติ เศรษฐบุตร, 2528 (อ้างถึงใน อรุณี ปริศนานันท์กุล, 2552, หน้า 33)

บุญศรี ยีหมะ, 2550 (อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธร, 2554, หน้า 126) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีดังต่อไปนี้

1. ระดับการศึกษา คนที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองตั้งแต่ระดับพื้นฐานที่สุดคือ การเลือกตั้งไปจนถึงระดับสูงมากขึ้น เช่น การเข้าร่วมประชุมอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง เป็นคนที่มีการศึกษาสูงมากกว่าคนมีการศึกษาน้อย ดังนั้น หากต้องการขยายการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ย่อมต้องเพิ่มโอกาสให้คนทั้งหลายในสังคมได้ศึกษาเล่าเรียนมากขึ้น

2. ชนชั้นทางสังคม กลุ่มชนชั้นกลางเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าชนชั้นล่าง เช่น กรรมกร ชาวไร่ ชาวนา เพราะชนชั้นกลางไม่เป็นเพียงผู้ที่มิระบอบรายได้สูงกว่าชนชั้นล่างเท่านั้น แต่ยังเป็นเพราะคนเหล่านี้สามารถเข้าถึงทักษะทางการเมืองและข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมากกว่าชนชั้นล่าง

3. ความคิด ความเชื่อทางการเมือง แต่ละสังคมปลูกฝังความคิด ความเชื่อทางการเมืองแตกต่างกัน บางสังคมที่ให้ความสำคัญกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง หรือสังคมที่เพศชายเป็นใหญ่ มักไม่เกิดหรือให้การสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองทัดเทียมเท่าเพศชาย บางสังคมปลูกฝังความคิดเรื่องแตกต่างของคนสังคม เชื่อว่าการเมืองเป็นเรื่องเฉพาะกลุ่ม เฉพาะคนที่มีบุญบารมี หรืออำนาจวาสนา ย่อมกีดกันหรือเป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของคนทั่วไปอย่างกว้างขวาง

4. ความรู้สึกว่าตนเองสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้สามารถที่จะสร้างความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองให้เกิดขึ้นได้ จึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วม

ทางการเมือง ในขณะที่คนบางกลุ่มมีเฉย ไม่สนใจใยดีต่อสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในระบบการเมือง ไม่เพียงจะไม่เลิกการเปลี่ยนแปลงใด ๆ อาจจะก่อให้เกิดผล ในทางลบต่อสังคม ซึ่งย่อมหมายถึงรวมถึงตนเองที่ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมนั้นด้วย

Milbrath and Goel, 1977 (อ้างถึงใน กุลัญญาดา เนื่องจำนงค์, 2556, หน้า 22) กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองมี 2 ประเภทคือ

1. ปัจจัยด้านสิ่งเร้าจากสภาพแวดล้อม (Environmental stimuli) หมายถึงลักษณะของระบบสังคม (Social system) และสถานการณ์ทางการเมือง (Political system) ซึ่งไม่เพียงจะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองของแต่ละบุคคลเท่านั้น แต่ยังมีส่วนให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับขอบเขตทางเลือกต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง บุคคลแต่ละบุคคลแม้จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันก็อาจรับสิ่งเร้าจากระบบการเมืองและสังคมไม่เท่ากัน เพราะบุคคลแต่ละคนเลือกจะรับรู้และเลือกสรรเฉพาะสิ่งเร้าที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของตนเท่านั้น

2. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล (Personal factor) คือพื้นฐานธรรมชาติความต้องการด้านบุคลิกภาพ ความต้องการทางจิตใจ ร่างกายและความเชื่อต่าง ๆ รวมทั้งทัศนคติทางการเมืองของแต่ละคน

ชูเกียรติ ลิสุวรรณ, 2534 (อ้างถึงใน ประสงค์ สาวงาม, 2554, หน้า 25-26) กล่าวถึงมิติและบริบทของการมีส่วนร่วมมี 3 มิติ คือ

1. ประเภทของการมีส่วนร่วม มี 4 รูปแบบ คือ

1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในขั้นระยะเริ่มแรก ในระหว่างดำเนินการและการปฏิบัติการ ได้แก่ การร่วมตัดสินใจในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในเทศบาล รวมทั้งการค้นหาสาเหตุของปัญหา

1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ได้แก่ การร่วมออกแรงงาน ร่วมออกวัสดุ ร่วมให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน หรือให้การสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ

1.3 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การตรวจสอบติดตามว่าเกิดประโยชน์หรือเกิดโทษอย่างไร ในด้านวัตถุ ด้านสังคม และด้านส่วนตัว

1.4 การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง หมายถึง การลงคะแนนออกเสียงเลือกตั้งและการเข้าร่วมรณรงค์ในการเลือกตั้ง เช่น การติดตามข่าวสารผู้สมัครรับเลือกตั้ง ไปตรวจสอบรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ได้ติดตามผลการนับคะแนนการเลือกตั้ง

2. ลักษณะของผู้เข้าร่วมมี 4 กลุ่ม คือ ประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้เชี่ยวชาญภายนอก โดยทั้ง 4 กลุ่ม มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพ การศึกษา ชนชั้นทางสังคม รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

3. วิธีการเข้ามามีส่วนร่วม เริ่มตั้งแต่พื้นฐานของการมีส่วนร่วมว่ามีแรงกระตุ้นและแรงจูงใจในการเข้าร่วมอย่างไร รูปแบบของการเข้าร่วม เข้าร่วมอย่างไร เข้าร่วมเป็นองค์กรเข้าร่วมโดยตรงหรือทางอ้อม ก่อให้เกิดอำนาจและการมีปฏิสัมพันธ์อย่างไร ส่วนเงาในบริบทหรือเงื่อนไขสภาพแวดล้อม ได้พิจารณาจากลักษณะของโครงการ ได้แก่ สภาพแวดล้อมของงาน ลักษณะประโยชน์ที่ได้รับรูปแบบของโครงการ และจากผลต่อการเข้าร่วมซึ่งกระทบกิจกรรม ได้แก่ สภาพแวดล้อมในส่วนเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ

1. องค์ประกอบทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ ประสบการณ์และการรับรู้
2. องค์ประกอบทางกายภาพและธรรมชาติ เชิงภูมิศาสตร์ ชีววิทยา
3. องค์ประกอบด้านสังคม ได้แก่ วัฒนธรรม การเมือง สังคม เศรษฐกิจ

จากบทความที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปว่า หมายถึงสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องถึงสภาวะแวดล้อมทางสังคม สถานการณ์หรือเหตุการณ์ในอดีตที่มีความเกี่ยวข้องทางการเมือง ได้ส่งผลกระทบต่อกระบวนการความคิด การกระทำที่แสดงออกในทางการเมืองของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล อาจมาในรูปแบบของการตัดสินใจที่จะร่วมในการสนับสนุนหรือต่อต้าน อำนาจรัฐ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

แนวคิดเกี่ยวกับการกล่อมเกลารวมทางการเมือง

กูสทิทซ์ ชันติกุล(2553, หน้า 59) คำว่า “การกล่อมเกลารวมทางการเมือง” ได้มีการใช้คำนี้ในหลายรูปแบบ เช่น “การเรียนรู้ทางการเมือง” “การจัดเกลารวมทางการเมือง” “กระบวนการกล่อมเกลารวมทางการเมือง” “การเรียนรู้ชีวิตทางการเมือง” “สังคมกรรมทางการเมือง” “สังคมประกิตทางการเมือง” ซึ่งทั้งหมดนี้ตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า “Political socialization” ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงยกคำศัพท์ทั้งหมดไว้เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการกล่อมเกลารวมทางการเมือง โดยมีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายและแสดงแนวคิดไว้ดังนี้

ความหมายของการกล่อมเกลารวมทางการเมือง

ทินพันธุ์ นาคตะ, 2517 (อ้างถึงใน กูสทิทซ์ ชันติกุล, 2553, หน้า 59) ได้ชี้ให้เห็นว่าการกล่อมเกลารวมทางการเมืองโดยทั่วไปเป็นการพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลซึ่งกระทำต่อกันและเป็นกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมือง ซึ่งบุคคลจะเรียนรู้ทั้งในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและ

ไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองโดยตรง แต่สิ่งเหล่านั้นเป็นผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลด้วยเช่นกัน นักวิชาการต่างประเทศหลายท่านได้ให้นิยาม แนวคิดไว้เช่นกัน คือ Gabriel and Bingham, 1980 (อ้างถึงใน กุสิทธ์ ชันติกุล, 2553, หน้า 59) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองไว้ว่า กระบวนการที่นำมาซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน เป็นกระบวนการก่อตัวหรือส่งผ่านวัฒนธรรมทางการเมือง กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองช่วยส่งผ่านวัฒนธรรมทางการเมืองเดิม จากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง โดยยังคงเดิมไว้หรืออาจทำให้เกิดการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่ง จากประสบการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละช่วงเวลา ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมอย่างรวดเร็วและฉับพลัน กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองก็อาจเป็นกระบวนการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อนได้

พฤทธิสาม ชุมพล, 2548 (อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธรรม, 2554, หน้า 139) การกล่อมเกลาทางการเมือง (political socialization) หรือสังคมสะกิดการเมือง หรือ สังคมทางการเมือง เป็นหน้าที่ (Function) หนึ่งที่ระบบการเมืองทุกระบบจะต้องกระทำ เป็นกระบวนการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) กล่าวคือ การขัดเกลาให้สมาชิกของสังคมได้เรียนรู้วิถีทางดำเนินชีวิตในสังคมนั้น ๆ เพื่อที่จะสามารถมีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกที่มีประสิทธิภาพตามสมควรของกลุ่ม หรือสังคมนั้น ๆ กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองก็คือการขัดเกลาทางสังคม ที่มีผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง โดยที่มีแนวคิดการกล่อมเกลาทางการเมืองอิงแนวคิดการขัดเกลาทางสังคมของสาขาสังคมวิทยาเช่นนี้ ทำให้การศึกษาแขนงนี้มุ่งเน้นการขัดเกลาโดยสถาบันและกระบวนการที่ไม่ใช่การเมือง เช่น สถาบันครอบครัว และกระบวนการในวัยเด็ก รวมทั้งการขัดเกลาชนิดที่ไม่จงใจ และที่มีเนื้อหาทางการเมืองแฝงเร้นอยู่ มากกว่าที่จะพิจารณาบทบาทการกล่อมเกลาทางการเมืองของสถาบัน หรือกระบวนการที่เป็นการเมืองโดยแท้ เช่น พรรคการเมือง หรือประสบการณ์ทางการเมืองที่บุคคลได้รับโดยตรง เป็นต้น

Eastan and Dennis, 1969 (อ้างถึงใน อัฐวุฒิ อย่างสวย, 2549, หน้า 16) ให้ความหมายการอบรมกล่อมเกลาและการเรียนรู้ทางการเมืองไว้ว่าหมายถึง กระบวนการที่ระบบการเมืองส่งผ่านความโน้มเอียงทางการเมืองต่าง ๆ และรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลโดยการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง ตั้งแต่เกิดจนตายอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ทัศนคติ บรรทัดฐาน ค่านิยม จนก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองขึ้นในสังคมนั้น ๆ

ประทีป สยามชัย, 2526 (อ้างถึงใน สุวรา ประทานวโรปัญญา, 2557, หน้า 41) ได้อธิบายไว้ว่าการกล่อมเกลาทางการเมือง หมายถึง การเรียนรู้ที่ทำให้เกิดทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมือง

เมืองขึ้นมา ซึ่งรวมถึงการเรียนรู้ที่ได้รับจากโรงเรียนในวิชาสังคมศึกษาจากข่าว และเหตุการณ์ปัจจุบัน ไปจนถึงการรับเอาทัศนคติทางการเมืองจากครอบครัว กลุ่มเพื่อน และบุคคลอื่น ๆ

จากบทความดังกล่าว ทางผู้วิจัยขอสรุปว่า หมายถึง กระบวนการอบรม ปลุกฝังพฤติกรรม ส่งผ่านการเรียนรู้ แนวคิด ค่านิยม การกระทำ พฤติกรรมทางการเมือง ตลอดจนวัฒนธรรมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลและกลุ่มบุคคล จากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง มีลักษณะของการถ่ายทอดหรือส่งผ่านไปยังสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และปฏิบัติกันอย่างเป็นทางการต่อเนื่องและดำรงอยู่ได้ โดยผ่านทางสถาบันครอบครัว โรงเรียน และสถาบันการศึกษา เป็นต้น

องค์ประกอบและกระบวนการการกล่อมเกลาทางการเมือง

สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2532 (อ้างถึงใน ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553, หน้า 62) ได้แบ่งองค์ประกอบของการกล่อมเกลาทางการเมืองไว้ดังนี้

1. ความรู้และประสบการณ์ทางการเมือง เช่น ความรู้เกี่ยวกับระบบการเมือง ค่านิยมอุดมการณ์ ความเชื่อ บรรทัดฐานทางการเมือง องค์การทางการเมือง เป็นต้น เพื่อนำไปสู่การถ่ายทอด ฝึกฝนให้กับผู้รับการขัดเกลา
2. การกระทำระหว่างกันทางสังคม (Social interaction) หมายถึงบุคคลผู้ให้การขัดเกลา กับผู้รับการขัดเกลาจะต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กันก่อนเพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้ สั่งสอนอบรม ทางด้านการเมือง
3. ภาษา (Language) เป็นเครื่องมือสำหรับการถ่ายทอดความรู้ทางการเมืองที่สำคัญ ภาษานี้หมายถึงภาษาของสังคมและภาษาเฉพาะ หรือศัพท์เทคนิคทางการเมืองด้วย การถ่ายทอดจะได้ผลก็ต่อเมื่อรู้ภาษากัน เมื่อรู้ภาษากันแล้ว ก็จะช่วยให้ผู้รับการขัดเกลาสามารถรู้และเข้าใจความจริงอย่างเป็นระบบได้ รู้และเข้าใจแนวคิดที่สลับซับซ้อน เช่น อุดมการณ์ทางการเมืองได้ และสามารถแลกเปลี่ยนความรู้สึนึกคิด และค่านิยมของตนกับผู้อื่นได้
4. ความรักความชอบพอ (Affection) หมายถึง ความรู้สึกหรืออารมณ์ของผู้ให้การขัดเกลาโดยเฉพาะ ผู้ให้การขัดเกลาจะต้องรักและชอบผู้รับการขัดเกลาอย่างแท้จริง ความเจริญเติบโตทางร่างกายและจิตใจจะเกิดขึ้นในผู้รับการขัดเกลา ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญให้ผู้รับการขัดเกลายินดีที่จะประสานงานร่วมมือกับผู้อื่น พยายามเข้าใจผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น
5. สภาพแวดล้อม การขัดเกลาทางการเมืองจะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ กัน สภาพแวดล้อมนี้ประกอบด้วยสิ่งมีชีวิต เช่น บุคคลแวดล้อม มีพ่อ แม่ ญาติ เพื่อน หรือสิ่งไม่มีชีวิต เช่น ดิน น้ำ อากาศ บรรยากาศ ช่วงเวลาที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม เป็นต้น

ตัวกลาง หน่วยหรือองค์กร ที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดกระบวนการกลุ่มเกลตาทางการเมืองให้แก่สมาชิกที่อยู่ในสังคมนั้น ๆ บางตัวมีบทบาทต่อการสร้างการกลุ่มเกลตาทางการเมืองอย่างชัดเจน เช่น การสอนวิชาหน้าที่พลเมืองในโรงเรียน แต่บางตัวกลางมีบทบาทในการกลุ่มเกลตาทางการเมืองทางอ้อม เช่นกลุ่มเพื่อน กลุ่มอาชีพ กลุ่มศาสนา เป็นต้น

ซึ่งวรรณกรรม กาญจนสุวรรณ, 2544 (อ้างถึงใน ภูสิทธิ์ ชันติคุณ, 2553, หน้า 62) ได้จำแนกไว้ดังนี้

1. ครอบครัว เป็นกระบวนการกลุ่มเกลตาเรียนรู้ขั้นปฐมภูมิของบุคคล โดยในวัยเด็กบุคคลจะเริ่มเรียนรู้มาในเบื้องต้นซึ่งจะส่งผลต่อบทบาทและความคิดทางการเมืองของบุคคลต่อไป อิทธิพลที่สำคัญของครอบครัวคือ การสร้างทัศนคติต่ออำนาจ กล่าวคือ ถ้าภายในครอบครัวมีลักษณะการตัดสินใจร่วมกัน จะส่งผลต่อความรู้สึก มีความสามารถทางการเมืองและนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในอนาคต

2. สถาบันการศึกษา โรงเรียนจะมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนในลักษณะที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาสมัยใหม่ที่เด็กทุกคนต้องเข้าโรงเรียน รัฐบาลจะใช้โรงเรียนเป็นเครื่องมือในการกลุ่มเกลตาทางการเมือง

บุษอริ ยีหมะ, 2550 (อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธร, 2554, หน้า 140-142) ได้จำแนกหน่วยหรือสถาบันสำคัญที่ทำหน้าที่ในการกลุ่มเกลตา คือ

1. ครอบครัว นับเป็นสถาบันแรก และสถาบันที่สำคัญที่สุดในการปลูกฝังความรู้สึกนึกคิดของเรา ตามที่นักวิชาการทางด้านจิตวิทยาและด้านการศึกษาเห็นว่า การปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยมทางการเมืองที่ได้ผลมากที่สุด ต้องกระทำกับเด็กวัยตั้งแต่ 3 ขวบ จนถึง 13 ปี ซึ่งพบว่าครอบครัวมีอิทธิพลของครอบครัวทำให้พ่อแม่กลายเป็นตัวแบบที่สำคัญสำหรับเด็ก เด็กจะมีทัศนคติ ค่านิยม หรือบุคลิกภาพทางการเมืองแบบประชาธิปไตย มีความใจกว้าง อดทน อดกลั้น รับผิดชอบต่อความคิดเห็นที่แตกต่างจากตนได้ หรือเป็นคนที่มีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม มีทัศนคติ ค่านิยมทางการเมืองที่ชื่นชอบการใช้อำนาจ ไม่ยินยอมฟังความคิดเห็นของคนอื่น ไม่อดทน อดกลั้น แก้ไขปัญหาด้วยการใช้กำลังแทนการใช้เหตุผล ขึ้นอยู่กับการเลี้ยงดูภายในครอบครัว โดยเฉพาะการซึมซับรับเอาแบบอย่างจากพฤติกรรมของพ่อแม่ ที่ปฏิบัติต่อกันและปฏิบัติต่อลูก

2. สถาบันการศึกษา นับเป็นสถาบันสำคัญอีกแห่งหนึ่งในการกลุ่มเกลตาทางการเมืองแก่คนในประเทศ รัฐบาลทั่วโลกไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลประชาธิปไตย หรือรัฐบาลเผด็จการต่างล้วนกำหนดให้หลักสูตรการศึกษา ในแต่ละระดับชั้นมีเนื้อหาสาระที่ปลูกฝังถึงความรักชาติ จงรักภักดีต่อชาติ เชื้อมั่นศรัทธาในระบอบการเมือง เป็นพลเมืองดีของสังคม เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เพราะรัฐบาลไม่สามารถเข้าแทรกแซง การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ว่าจะเป็นไป

ลักษณะใด แต่สามารถใช้สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะของรัฐในการปลูกฝัง ทักษะคิดทางการเมือง ตามที่ต้องการได้เป็นอย่างดีเพราะเด็กต้องเข้าโรงเรียนตั้งแต่อายุ 6 ขวบ จนกระทั่งถึงวัยรุ่น ตอนกลาง ซึ่งเป็นช่วงวัยที่สามารถซึมซับทัศนคติ และพฤติกรรมทางการเมืองได้โดยง่าย นอกจากนี้ จากการศึกษาวิจัยยังพบว่า คนที่มีการศึกษาสูงมักจะมี ความรับผิดชอบต่อสังคม ให้ ความสนใจต่อการเมือง เข้าร่วมถกเถียง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองมีความรู้ดีกว่าตนเอง มีอิทธิพลต่อนโยบายสาธารณะหรือการตัดสินใจของรัฐบาลมากกว่าคนที่มีการศึกษาต่ำ

3. สถาบันศาสนา หลักธรรมคำสอนของทุกศาสนาไม่เพียงเป็นการปลูกฝังให้คน ประพฤติปฏิบัติเป็นคนดีของสังคม และสามารถปฏิบัติศาสนกิจอย่างถูกต้องเท่านั้น แต่ยังแฝงไปด้วยอุดมการณ์ ความเชื่อ ค่านิยมทางการเมืองด้วย เช่น การปลูกฝังให้เคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ซึ่ง สามารถเชื่อมโยง ไปถึงการเมืองในแง่ของการเคารพต่อตัวผู้ปกครอง ในหลายประเทศที่การเมือง กับศาสนามีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น ยิ่งปรากฏชัดถึงอิทธิพลของศาสนา ที่มีต่อนโยบาย และกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาล เช่น ประเทศที่มีคนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม หรือคริสต์นิกาย คาทอลิก ไม่นอญญาติให้ทำแท้งได้อย่างเสรี เป็นต้น

4. กลุ่มเพื่อน แม้ว่าครอบครัวและสถาบันการศึกษามีอิทธิพลมากที่สุดต่อทัศนคติทางการเมืองของคนเราตั้งแต่ช่วงวัยต้นของชีวิต แต่เมื่อคนเราเข้าสู่วัยผู้ใหญ่สถาบันทั้งสองนี้มีบทบาท และอิทธิพลต่อคนน้อยลง โดยมีกลุ่มเพื่อนเข้ามามีบทบาทและอิทธิพลแทนที่ โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน ในที่ทำงาน อย่างไรก็ตาม อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีบทบาทสูง ในสังคมอุตสาหกรรมที่พัฒนาแล้ว ซึ่งเป็นสังคมที่คนเรามีโอกาสรู้จักกับผู้อื่นอย่างกว้างขวางหลากหลาย นอกเหนือจากวงศาครอบครัวที่แตกต่างกันจากประเทศโลกที่สามที่เป็นสังคมกำลังพัฒนา ซึ่งยังคงเป็นสังคมเกษตร มีความผูกพันกับ ครอบครัวและญาติมิตรสูง บทบาทของสถาบันครอบครัวจึงมีสูงกว่ากลุ่มเพื่อน

5. สื่อมวลชน ในสังคมยุคปัจจุบัน สื่อมวลชนมีบทบาทสูงยิ่งในการกล่อมเกลารวม การเมืองให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน โดยเฉพาะโทรทัศน์ซึ่งเป็นสื่อที่เข้าถึงทุกครัวเรือน สามารถซึม ซึบรับรู้ข้อมูลได้ง่ายกว่าสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสารและวิทยุ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า พ่อแม่และ สถาบันการศึกษามีอิทธิพลสูงต่อคนเราในช่วงต้นชีวิต แต่สำหรับในวัยผู้ใหญ่ สื่อมวลชนมีบทบาท สูงยิ่ง อีกทั้งยังสามารถเข้าถึงผู้รับสารเป็นจำนวนมากในระยะเวลาอันรวดเร็ว

6. กลุ่มผลประโยชน์หรือสมาคมต่าง ๆ กลุ่มเหล่านี้ เช่น สมาคมนายธนาคาร สมาคม วิชาชีพต่าง ๆ สหภาพแรงงาน เป็นต้น มีผลต่อทัศนคติ ค่านิยมทางการเมืองของสมาชิกในสังกัด ใน ประเทศอุตสาหกรรมกลุ่มผลประโยชน์ที่มีบทบาทในการกล่อมเกลารวมการเมือง และสร้างความ เปลี่ยนแปลงทางการเมืองมากที่สุดคือ สหภาพแรงงาน เช่น ในประเทศอังกฤษ การรวมตัวของ กรรมกรนำไปสู่การก่อตั้งพรรคแรงงาน (Labor party) มีบทบาทมากทางการเมืองในปัจจุบัน

Dawson and Kenneth, 1969 (อ้างถึงใน ปณิตา แฉ่งสงวน, 2557, หน้า 12-13) ได้เสนอ ทฤษฎีการกล่อมเกลாதงการเมืองไว้ 3 ทฤษฎีสรุปได้ดังนี้

1.ทฤษฎี Psychodynamic เป็นการมองพัฒนาการของปัจเจกบุคคลโดยเน้นขั้นตอนของ วุฒิภาวะ (Maturation) ของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดที่มีต่อ “ผู้นำทาง การเมือง” และ “ผู้มีอำนาจทางการอื่น ๆ ” อย่างไรก็ตาม จะเป็นผลมาจากการถ่ายทอดความรู้สึกที่เคย มีต่อ “บิดา” ฉะนั้นในทฤษฎีนี้จะให้ความสำคัญของครอบครัวต่อการกล่อมเกลาทงการเมืองของ บุคคลในสังคม

2.ทฤษฎี Social – learning ทฤษฎีนี้มีจุดเน้น “สิ่งเร้า” ซึ่งเป็นปัจเจกบุคคลได้รับจาก สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรา สิ่งเร้าที่สำคัญที่อยู่รอบตัวเราคือ “ข่าวสาร”

3.ทฤษฎี Cognitive – development เป็นทฤษฎีที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับ ความสามารถในการปรับตัวของปัจเจกบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา ซึ่งจะขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลในการใช้ความคิดอันสืบเนื่องมาจากพื้นฐานสำคัญคือประสบการณ์ ของเรา

วัฒนธรรมทางการเมือง

ภูสิทธิ์ ชันติกุล(2553, หน้า 51-52) แนวปฏิบัติที่ได้วางเป็นแบบอย่างในการยึดมั่นของวิถี การดำเนินงานที่เรียกว่าวัฒนธรรมถูกหยั่งรากลึกกลงไปในทางการเมือง อันเป็นแนวทางหนึ่งที่ สะท้อนพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนประเทศนั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน จนกระทั่งมีการเรียก ขานตามแต่ละประเทศ เช่น วัฒนธรรมทางการเมืองที่มีประชาธิปไตยแบบไทย ๆ โดยมีวิธีการ ดำเนินแบบง่าย ๆ เชื่อผู้นำ ขอมรับที่มีการคอร์รัปชันแต่พัฒนาให้ประเทศเจริญได้ มีการปฏิวัติล้ม ล้างกฎหมายรัฐธรรมนูญ จนประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญมาแล้ว 18 ฉบับ เป็นต้น จนทำให้นักวิชาการหลายท่านหันมาให้ความสนใจและศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองที่แตกต่างกัน ในหลายประเทศแต่มีจุดร่วมที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและกำหนดเป็น ประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองไว้ดังนี้

ความหมายของวัฒนธรรมทางการเมือง

Almond, 1956 (อ้างถึงใน ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553, หน้า 53) เป็นผู้เริ่มใช้คำว่า “วัฒนธรรม ทงการเมือง” (Political culture) เป็นแนวทางในการอธิบายแบบแผนพฤติกรรมทางการเมือง โดย ให้คำหมายของคำว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผนของความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติ ของบุคคลต่อระบบการเมืองและส่วนอื่น ๆ ของระบบการเมือง นอกจากนี้นักวิชาการชาวไทย หลายท่านได้นิยาม วัฒนธรรมทางการเมืองไว้เช่นกัน ดังนี้

ลิจิต ซีรเวคิน, 2529 (อ้างถึงใน ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553, หน้า 53) ได้อธิบายถึง วัฒนธรรมทางการเมืองในหลายประเด็น ดังนี้

1. วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบในการคิดเรื่องการเมืองหรืออำนาจของคนในสังคมหนึ่ง ซึ่งเป็นทั้งความรู้ ความเชื่อ อุดมการณ์ ค่านิยมทางการเมือง
2. เป็นแบบในการกระทำหรือดำเนินการทางการเมือง
3. เป็นส่วนที่เป็นวัฒนธรรมทางสัญลักษณ์ และได้สรุปถึงวัฒนธรรมทางการเมืองว่า ความรู้ ความเชื่อ อุดมการณ์ ค่านิยม บรรทัดฐานและสัญลักษณ์ รวมทั้งวัตถุประสงค์ทางการเมืองของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือสังคมใดสังคมหนึ่ง

Manheim, 1975 (อ้างถึงใน สุวรา ประทานวโรปัญญา, 2557, หน้า 37) ได้ให้ความหมายของคำว่าวัฒนธรรมทางการเมือง ไว้ว่า แบบแผนของความเชื่อและทัศนคติที่เกี่ยวกับเป้าหมายทางการเมืองร่วมกันซึ่งปรากฏอยู่ในระบบการเมืองต่าง ๆ ซึ่งเป้าหมายที่ว่านั่นคือการมีผลประโยชน์ร่วมกันในขั้นมูลฐานและการประเมินค่าที่เหมือนกันตลอดจนการเห็นพ้องต้องกันจากการได้รับประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์

วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ, 2524 (อ้างถึงใน ศลิริ อิมันพรัตน์, 2557, หน้า 8) ความหมายวัฒนธรรมทางการเมือง คือแบบแผนทัศนคติและความโน้มเอียงทางความเชื่อของบุคคลที่คุณค่าและมีบทบาทต่อกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมืองทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อระบบการเมืองนั้น ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทางสังคม

เอกวิทย์ มณีธร(2554, หน้า 129) ความหมายวัฒนธรรมทางการเมือง คือแบบแผนทัศนคติและความโน้มเอียงต่อการเมืองของคนที่เป็น สมาชิกระบบการเมืองใดการเมืองหนึ่ง แบบแผนและทัศนคตินี้จะเป็นหลักฐานที่สำคัญอันก่อให้เกิดกิจกรรม ทางการเมืองขึ้น มีองค์ประกอบหลายประการ ประการแรกได้แก่ ความโน้มเอียงทางการรับรู้ ซึ่งเป็นความรับรู้ตามความเชื่อที่มีต่อการเมือง ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ ประการที่สอง คือความรู้สึทที่เกี่ยวข้อ หรือการยอมรับในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมือง และประการสุดท้าย คือความโน้มเอียงทางการประเมินค่า คือ การประเมินค่าและความคิดเห็น ค่านิยมที่เกี่ยวข้อกับการเมืองวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นค่าที่ทำให้เกิดการโต้เถียงกัน แต่เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับ การเปรียบเทียบสังคมที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องย้อนไปดูความหมายของคำว่า”วัฒนธรรม” (Culture) นักรัฐศาสตร์ ก็เหมือนนักมานุษยวิทยา หรือนักสังคมวิทยา กล่าวคือ มองว่าวัฒนธรรมเป็นแบบแผนทางพฤติกรรมทั้งหมดของสังคมๆหนึ่ง ด้วยเหตุนี้พฤติกรรมของคนแต่ละคนจึงถูกกำหนดโดยวัฒนธรรมไม่เว้นแม้แต่การเมือง

การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

ภูสิทธิ์ ชันติกุล(2553, หน้า 93) การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองเป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่มีความสำคัญมากต่อการมีบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้เช่นกัน เนื่องจากอีกแนวทางการอบรมด้านการเมืองให้กับผู้รับเป็นอย่างดีหากการรับรู้ข่าวสารมากก็จะทำให้คน ๆ นั้นมีความรู้ด้านการเมืองได้มากขึ้นด้วยการจะตัดสินใจทางการเมืองก็อาจเกิดขึ้นได้บนฐานข้อมูลที่ได้รับนั้น ๆ

การศึกษาเรื่องการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองสามารถนำแนวความคิด เรื่องการใช้และความพึงพอใจที่ผู้รับสารมีต่อสื่อมวลชน (Uses และ Gratifications model) เพื่อเป็นดัชนีชี้ถึงการเปิดรับข่าวสารตามความพอใจของผู้รับสาร โดยแนวความคิดนี้เน้นที่ผู้รับสารว่ามีกระบวนการอย่างไรในการเปิดรับสื่อหนึ่งๆ เพื่อตอบสนองความต้องการและสร้างสรรค์ความพอใจให้กับตนเองโดยอาศัยสื่อ ซึ่งพฤติกรรมที่เกิดขึ้นนี้จะแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิหลังด้านตัวแปรทางประชากรศาสตร์ จิตวิทยา และประสบการณ์ส่วนบุคคลของผู้รับสาร สุรพงษ์ โสรณเสถียร, 2533 (อ้างถึงใน ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553, หน้า 98) ในกระบวนการถ่ายทอดข่าวสารในสังคมนั้น จำเป็นต้องมีองค์ประกอบของการสื่อสารครบทั้ง 3 ประการ คือมีแหล่งกำเนิด (Source) ข่าวสาร (Message) และจุดหมายปลายทาง (Destination) แหล่งกำเนิดของข่าวสารมีลักษณะเป็นนามธรรม คือที่มาของข่าวสารที่มีสื่อมวลชนทำหน้าที่บันทึกรหัส (Encode) หรือเป็นผู้นำเอาวัตถุดิบมาเปลี่ยนเป็นรูปของข่าวสารไปสู่จุดหมายปลายทาง คือผู้รับสาร เนื่องจากการสื่อสารมีลักษณะเป็นกระบวนการจึงสามารถพิจารณาได้เสมือนระบบหนึ่ง ดังนี้

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2526 (อ้างถึงใน ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553, หน้า 99)

1. แหล่งสารหรือผู้ส่งสาร (Source) เป็นจุดเริ่มต้นของการสื่อสาร หมายถึงแหล่งกำเนิดของสารหรือผู้ที่เลือกสรรข่าวสารเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้วส่งต่อไปยังผู้รับสาร บทบาทของผู้ส่งสารมี 3 ประการ คือเลือกสรรความหมายที่ใช้ในการสื่อสารสร้างรหัสจากความหมายให้อยู่ในรูปของสาร และส่งรหัสของสารนั้นออกไป

2. สาร (Message) หมายถึงสิ่งที่ทำหน้าที่กระตุ้นความหมายให้กับผู้รับเป็นเรื่องราวสาระที่ส่งออกไปจากผู้สื่อสารถึงตัวผู้รับสาร ในการวิเคราะห์ตัวองค์ประกอบของสารมีข้อพิจารณา 3 ประการ คือ รหัสหรือสัญลักษณ์ของสาร (Message code หรือ Symbol of signal) เนื้อหาของสาร (Message content) และการทำข่าวสาร (Message treatment) แต่ในความหมายทั่วไปที่ใช้มักหมายถึง “เนื้อหาของสาร” ซึ่งหมายถึงข้อความที่ผู้ส่งสารใช้สื่อความหมายที่ต้องการ

3. ช่องทางสำหรับส่งสารหรือสื่อ (Channel or medeum) เป็นสิ่งที่พาสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับสาร

4. ผู้รับสาร (Receiver) หมายถึงผู้รับข่าวสารจากแหล่งสารบทยาทของผู้รับสารมี 3 ประการคือ รับสาร ถอดรหัสจากสารเพื่อให้ได้ความหมายและตอบโต้ความหมาย

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำคัญของพื้นที่

ประวัติความเป็นมาของอำเภอบ้านบึง

การตั้งถิ่นฐาน ลักษณะพื้นที่อำเภอบ้านบึง โดยทั่วไปเป็นป่าทึบนานาพรรณ มีต้นไม้ต่าง ๆ และสัตว์ป่านานาชนิดได้อาศัย มีชุมชนที่เป็นหมู่บ้าน ตั้งเรียงรายกันเป็นระยะ ๆ ห่างไกลกันพอสมควร และมีอาชีพทางการเกษตรกรรม เช่น ปลูกพืชไร่ จับสัตว์ป่ายังชีพกันไปวัน ๆ พื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองบ้านบึงในปัจจุบัน เป็นที่ลุ่มน้ำท่วมขัง โดยทั่วไปมีชาวบ้านเรียกกันว่า “มาบ” เป็นแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่ชุมชนดั้งเดิมได้ใช้สอยมาตลอด และสายน้ำไหลมาจากภูเขานั้นก็ได้ไหลไปยังอำเภอพานรันทองอีกสายหนึ่ง แหล่งถิ่นฐานชุมชนดั้งเดิม คือ บริเวณหน้าลำมานั่นเอง คือ บริเวณตั้งแต่หน้าวัดบุญญฤทธยาราม มาจนถึงบริเวณวัดบึงบวรสถิตย์ และเริ่มมีตลาดบึงเป็นแหล่งชุมชน ในปีพ.ศ. 2462 อำเภอบ้านบึงได้รับการยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอบ้านบึงในปี พ.ศ. 2464 และในปี พ.ศ. 2481 นายอานาจ เนื่องจางค์ คหบดีสมัยนั้นได้เป็นผู้นำในการยกฐานะจากกิ่งอำเภอเป็นอำเภอ โดยเสนอต่อทางการว่าขอยกที่ดินของนางเทศ กาญจนพังคะ ซึ่งเป็นมารดาของภรรยา เป็นสถานที่ตั้งที่ว่าการอำเภอและสถานที่ราชการต่าง ๆ พร้อมกันสร้างที่ว่าการอำเภอให้อีก 1 หลัง โดยไม่ได้ใช้งบประมาณของกระทรวงมหาดไทย ที่ว่าการอำเภอบ้านบึงสมัยนั้นเป็นเรือนไม้ทรงปั้นหยาขกกลางมีบันไดขึ้นทั้ง 2 ข้าง เริ่มก่อสร้างและเสร็จในปี พ.ศ. 2481 และใช้ในราชการตลอดมาจนถึงปี พ.ศ. 2528 ต่อมาปี พ.ศ. 2529 นายอารยะ วิวัฒน์วานิช ดำรงตำแหน่งนายอำเภอบ้านบึง ได้เชิญชวนคหบดีและชาวอำเภอบ้านบึง ช่วยกันสร้างที่ว่าการอำเภอหลังใหม่ เริ่มก่อสร้างในวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2531 และแล้วเสร็จในเดือนธันวาคม 2531 เป็นที่ว่าการอำเภอหลังเดียวในประเทศไทยที่มีแบบแปลนพิเศษต่างจากที่อื่น มีลักษณะเป็นอาคารคอนกรีต 3 ชั้น ขนาด 19 x 34 x 17 เมตร

การอพยพคนมาตั้งรกรากนั้น เกิดจากการนำอุตสาหกรรมป่าไม้ที่อำเภอศรีราชา โดยเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี (เจิม แสงชูโต) จึงมีการทำป่าไม้ หักล้าง ถางพงเต็มพื้นที่ ผู้คนจึงอพยพมาไม่ขาดสายเพื่อมาแผ้วถางป่า ทำไร่ไถ่และตัดไม้ส่งเป็นอุตสาหกรรม สามารถกำหนดเป็น 2 เชื้อสายคือ

1. เชื้อสายชาวจีน เดินทางมาจากชลบุรีและมาจากจีนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งส่วนใหญ่มาจากเมืองโฝ่วเล้ง จังหวัดกวนจั้ว มณฑลแต้จิ๋ว

2. เชื้อสายชาวลาว มาจากบ้านเข็ดใหญ่ ท่าศาลา อำเภอพนัสนิคม ตั้งรกรากบริเวณชุมชน
ย่อยเข็ดน้อย และมาจากเวียงจันทน์ตั้งรกรากบริเวณวัดสำนักบก และบริเวณชุมชน

หนองโคลน อำเภอบ้านบึง

สภาพทั่วไป

ตำแหน่งที่ตั้ง

อำเภอบ้านบึงตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงของจังหวัดชลบุรี ห่างจากศาลากลาง
จังหวัด 14 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 344 (ชลบุรี – แกลง) ซึ่งสูงกว่าระดับน้ำทะเล
ประมาณ 50-65 กิโลเมตร (ไม่มีโอกาสน้ำท่วม)

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอบ้านบึงและอำเภอพนัสนิคม

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอหนองใหญ่

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอพนัสนิคม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเมืองและอำเภอศรีราชา

สภาพพื้นที่

อำเภอบ้านบึงมีเนื้อที่ประมาณ 646.334 ตารางกิโลเมตร (403,958.75 ไร่) ส่วนใหญ่เป็น
ที่ราบมีแนวเทือกเขาเขียว เขาชมพู ด้านทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอศรีราชา ไม่มีแม่น้ำไหลผ่าน
จะมีเฉพาะห้วย หนอง คลองและบึง ประชากรอำเภอบ้านบึงมีประชากรรวม
ทั้งสิ้น 94,266 คน เป็นชาย 46,660 คน หญิง 47,606 คน ประชากรแยกรายพื้นที่ ดังนี้

1. เทศบาลเมืองบ้านบึง มีประชากรรวม 15,979 คน แยกเป็น

ชาย 7,575 คน หญิง 8,404 คน

2. เทศบาลตำบลหัวกุญแจ มีประชากรรวม 4,015 คน แยกเป็น

ชาย 1,929 คน หญิง 2,086 คน

3. เทศบาลตำบลหนองไผ่แก้ว มีประชากรรวม 2,032 คน แยกเป็น

ชาย 991 คน หญิง 1,041 คน

4. เทศบาลตำบลหนองซาก มีประชากรรวม 9,439 คนแยกเป็น

ชาย 4,693 คน หญิง 4,746 คน (โดยได้รับการฐานะเป็นเทศบาลตำบล เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2550)

5. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง มีประชากรรวม 8,095 คน แยกเป็นชาย 4,002 คน

หญิง 4,093 คน

6. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองแก้ว มีประชากรรวม 15,030 คน แยกเป็น

ชาย 7,474 คน หญิง 7,556 คน

7. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว มีประชากรรวม 7,430 คน แยกเป็นชาย 3,851 คน หญิง 3,579 คน

8. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอิรุณ มีประชากรรวม 16,267 คน แยกเป็นชาย 8,218 คน หญิง 8,049 คน

9. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอนแดง มีประชากรรวม 5,533 คน แยกเป็นชาย 2,766 คน หญิง 2,767 คน

10. องค์การบริหารส่วนตำบลมาบไผ่ มีประชากรรวม 5,023 คน แยกเป็นชาย 2,499 คน หญิง 2,524 คน

11. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองซ้าซาก มีประชากรรวม 5,423 คน แยกเป็นชาย 2,662 คน หญิง 2,761 คน

อาชีพ

ประชากรอำเภอบ้านบึง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ซึ่งอำเภอบ้านบึงมีพื้นที่การเกษตรประมาณ 8,079.175 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2 ของพื้นที่ทั้งหมด ส่วนใหญ่ทำการเกษตร เช่น ทำนา ทำไร่ อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด ทำสวนมะพร้าว ในส่วนของอุตสาหกรรมอำเภอบ้านบึง มีโรงงานอุตสาหกรรม 192 แห่ง ซึ่งรายได้ของประชากรโดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 30,131 บาท/คน/ปี

การปกครอง

อำเภอบ้านบึงแบ่งเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็น เทศบาล 4 แห่ง รวม 46 ชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล 7 แห่ง รวม 52 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

1. เทศบาลเมืองบ้านบึง	37	ชุมชน
2. เทศบาลตำบลหนองไผ่แก้ว	3	ชุมชน
3. เทศบาลตำบลหัวกุญแจ	6	ชุมชน
4. เทศบาลตำบลหนองซาก	4	หมู่บ้าน
5. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง	5	หมู่บ้าน
6. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองกือ	9	หมู่บ้าน
7. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว	5	หมู่บ้าน
8. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอิรุณ	12	หมู่บ้าน
9. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอนแดง	6	หมู่บ้าน
10. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองซ้าซาก	5	หมู่บ้าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จร บินลอย (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับข้อมากที่สุดกับข้อน้อยที่สุดเป็นดังนี้ การเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านต่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในอันดับแรก และการร่วมพิจารณาตรวจสอบเบี่ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ลำดับสุดท้าย 2. ความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยตรง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับข้อมากที่สุดกับข้อน้อยที่สุดเป็นดังนี้ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยตรงต้องสังกัดพรรคการเมือง อยู่ในอันดับแรก และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้งเป็นลำดับสุดท้าย 3. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ได้รับข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง และความรู้ความเข้าใจต่อการออกไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน และประชาชนที่มีอายุระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์ (2553, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดมุกดาหาร งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้าน เศรษฐกิจ และสังคมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดมุกดาหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่ อาศัยในเขตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ อำเภอเมือง มุกดาหาร อำเภอดอนตาลและอำเภอหว้านใหญ่ จำนวน 150 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรม SPSS สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และหาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ Chi-Square ผลวิจัยพบว่าเหตุผลในการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชนในเขตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดมุกดาหารมากที่สุด คือการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

(ค่าเฉลี่ย = 4.17) และกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือการเสนอตัวเป็นคู่แข่งทางการเมือง (ค่าเฉลี่ย = 1.72) และเมื่อหาความสัมพันธ์ พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลักและรายได้สุทธิ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้านความรู้ความเข้าใจและความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในกระบวนการ และด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในช่วงหลังเลือกตั้ง

ปณิศา แฉ่งสงวน (2557, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี พบว่าในภาพรวมประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบังมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับน้อย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบังแตกต่างกัน ตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ส่วนการกล่อมเกลாத่างการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง การกล่อมทางการเมืองและการรับรู้ทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระดับปานกลางสูง โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก โดยหากระดับการกล่อมเกลาท่างการเมืองและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองสูง การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีระดับสูงตามไปด้วย

ปรียาภัทร กันกา (2557, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลเสม็ด ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และช่องทางในการได้รับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ตำบลเสม็ด 4 ปีขึ้นไป มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีอาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,000-10,000 บาท มีช่องทางที่รับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากโทรทัศน์ไม่เคยเป็นสมาชิกพรรคการเมืองและไม่เคยบริจาคเงินให้พรรคการเมืองมากที่สุด พบว่า ด้านการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในระดับชาติและท้องถิ่นอยู่เสมอเป็นอยู่ระดับมีส่วนร่วมมากที่สุด และการเข้าร่วมลงชื่อสนับสนุนหรือถอดถอนนักการเมือง หรือนโยบายของรัฐบาลและหรือท้องถิ่น อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย

ก่อเกียรติ คติกำจร (2558, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาท อำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองอรัญประเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 96.41) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบทบาทอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานเทศบาลตามที่กฎหมายกำหนด พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองอรัญประเทศ ในระดับที่มากที่สุดจำนวน 366 คน คิดเป็นร้อยละ 93.84 รองลงมาในระดับมาก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.36 ระดับปานกลาง จำนวน 5 คน

คิดเป็นร้อยละ 1.28 และระดับน้อย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.26 ตามลำดับ ส่วนด้านบทบาทหน้าที่ในฐานะตัวแทนของประชาชน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี เทศบาล เมืองอัญประเทศ ในระดับมากที่สุดจำนวน 386 คน คิดเป็นร้อยละ 98.98 รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.51 เท่ากับระดับน้อยที่สุดจำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 0.51 ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi square) พบว่า เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อบทบาท อำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองอัญประเทศ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05

ฐานิตา เกลิมช่วง (2559, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราและ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามโดยมีข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.22 เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.48 รองลงมา คือ ปัจจัยด้าน สิ่งแวดล้อมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ย 4.39 ปัจจัยด้านบุคคล มีค่าเฉลี่ย 4.03 และปัจจัยด้านสิ่งรื้อทางการเมืองอยู่ในระดับ น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.99 ตามลำดับ

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.36 รองลงมา คือ ด้านการติดต่อเป็นการเฉพาะ มีค่าเฉลี่ย 3.89 ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 2.81 และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 2.16 ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรามากที่สุด คือ ปัจจัย ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง พบว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนเป็นหน้าที่ตามกฎหมายอยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมา คือ ปัจจัยด้านสิ่งรื้อทางการเมือง พบว่าข้อมูลข่าวสารจากเทศบาลและผู้นำท้องถิ่นส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ใน ระดับ

มากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า ค่านิยมเก่า เรื่องทำตามคำสั่ง ยึดระเบียบ เคารพอาวุโส มีความจงรักภักดีถูกต้องอยู่แล้วไม่ควรเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุดและปัจจัยสุดท้ายคือ ปัจจัยด้านบุคคล พบว่า บุคคลรอบข้างมีอิทธิพลต่อความสนใจเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมากที่สุด

เสมอ จันทเจริญ (2557, บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี และ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และ เป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราวัดประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยศึกษาตัวแปร อิสระ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านสิ่งรบกวนทางการเมือง ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ด้านสังคมและ เศรษฐกิจ ด้านความพอใจในนโยบายและการบริหารงาน และตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วม ทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านความสนใจในกิจกรรมทางการเมือง ด้านการมีบทบาทเคลื่อนไหวทางการเมือง ด้านการร่วมใน กระบวนการทางการเมือง และด้านการมีส่วนร่วมตามบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple regression analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.50 มีอายุระหว่าง 54 – 65 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.50 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 57.80 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 45.30 และมีรายได้ต่อเดือนสูงสุดระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.00

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean =3.59,SD=0.41) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรู้ความ เข้าใจทางการเมือง อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (Mean =3.65,SD=0.51) รองลงมาได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง (Mean =3.61,SD=0.56) ด้านความพอใจในนโยบายและการบริหารงาน (Mean =3.60,SD=0.48) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (Mean =3.59,SD=0.48) ด้านสิ่งรบกวนทางการเมือง (Mean =3.57,SD=0.49) และด้านสังคมและเศรษฐกิจ (Mean =3.54,SD= 0.57) ตามลำดับ

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (Mean =3.61, SD=0.41) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมโดยตรง ตาม บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน (Mean =3.65,SD=0.57) และ(Mean =3.65,SD=0.47) ตามลำดับ รองลงมาได้แก่ ด้านการร่วมใน กระบวนการทางการเมือง (Mean =3.60,SD=0.52) ด้านความสนใจในกิจกรรมทางการเมือง (Mean =3.59,SD=0.55) และด้านการมีบทบาทเคลื่อนไหวทางการเมือง (Mean =3.54,SD=0.47) ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจทางการเมือง ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านสิ่งรื้อทางการเมือง ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมืองด้านสังคมและเศรษฐกิจ และด้านความพอใจในนโยบายและการบริหารงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 โดยปัจจัยด้านความพอใจในนโยบายและการบริหารงาน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรีมากที่สุด และปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรีน้อยที่สุด และปัจจัยทั้ง 6 ด้านนี้สามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรีได้ร้อยละ 79.30

อำนาจ ศรีพระจันทร์ (2558, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ศึกษาเฉพาะอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ปี 2555 ศึกษาเฉพาะอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี 2. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีปี 2555 ศึกษาเฉพาะอำเภอบ้านผือ จังหวัด อุดรธานี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณผสมผสานการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีในเขตอำเภอบ้านผือ คัดเลือกโดยสุทธทาโร ยามาเน่ จำนวน 398 คน โดยใช้ แบบสอบถาม และกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพคัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ผู้บริหารเทศบาลหรือผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน รวมทั้งสิ้นจำนวน 17 คน โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการเป็นฐานคะแนนเสียงและการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง การไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก และติดตามกระบวนการเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่มีผลต่อมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีคือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ เพศ อายุระดับ การศึกษา อาชีพ และรายได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพิจารณาเลือกผู้สมัครด้านคุณสมบัติส่วนตัว เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานสูง มีบุคลิกภาพและ มนุษยสัมพันธ์ที่ดีอยู่ในระดับมาก ด้านนโยบายผู้สมัครเป็นประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ด้าน ผลประโยชน์ตอบแทนจากการช่วยงานประเพณีต่าง ๆ ของชาวบ้าน สม่่าเสมอ และสัญญาว่าจะทำสิ่งต่าง ๆ ให้หลังจาก ได้รับเลือกอยู่ในระดับมาก และด้าน ความสัมพันธ์ส่วนตัว/การอุปถัมภ์ของผู้สมัครประชาชนเคารพนับถือศรัทธาส่วนตัว

3. เพศ อายุการศึกษา อาชีพ รายได้มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายในมีผล ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ความสัมพันธ์ส่วนตัว การที่ ผู้สมัครอุปถัมภ์ประชาชนมีผลเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

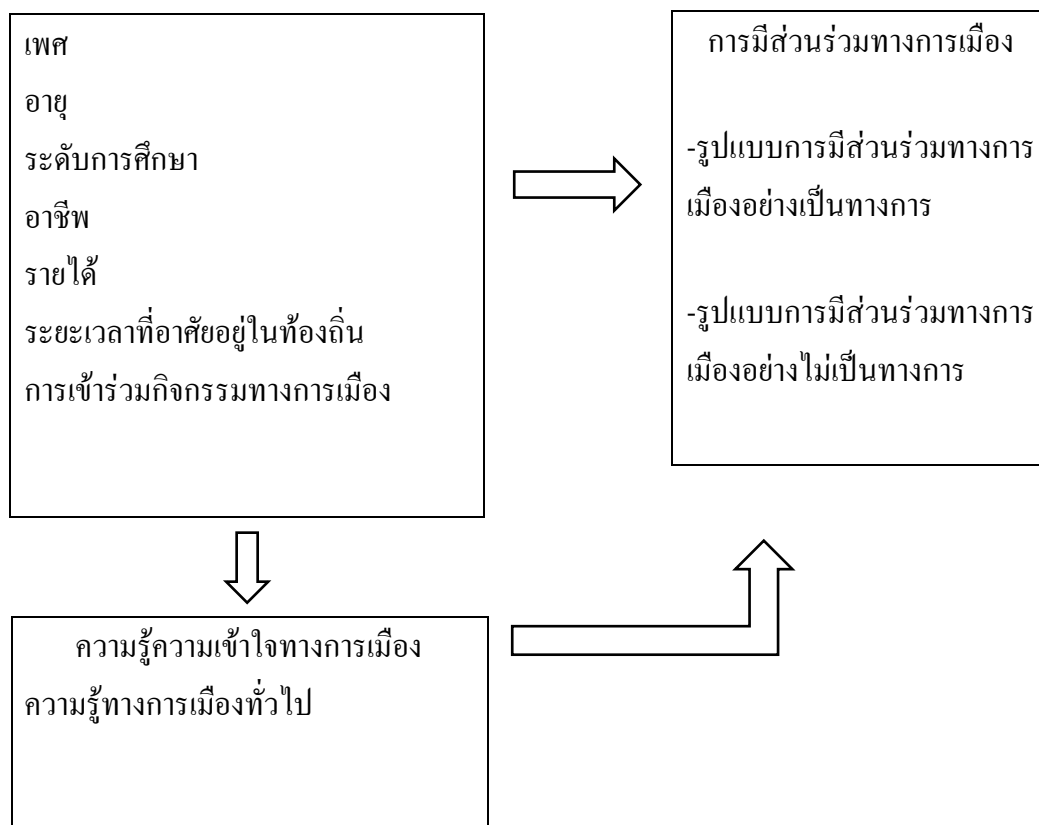
รัฐบุรุษ คุ้มทรัพย์ (2555, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงลักษณะการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล บางคูวัด อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางคูวัด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล และการเป็นสมาชิกของกลุ่มทาง สังคมและศึกษาประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากเทศบาลตำบลบางคูวัด อำเภอเมือง จังหวัด ปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 390 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบสอบถามแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเรื่องเพศ อายุ อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัย และการเป็น สมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเรื่องระดับการศึกษา และรายได้ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการสำรวจองค์ความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดโดยใช้แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ จันทนา สุทธิจารี, 2544 (อ้างอิงใน อรุณี ปริศนานันท์กุล, 2552, หน้า 15-17)

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินวิจัย

ในบทนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 5 ประการคือ 1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี 2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี 3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี 4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี และ 5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ทั้งนี้โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินวิจัยดังนี้

1. การออกแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือวิจัย
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. วิธีการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การออกแบบการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบของประชากรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยสรุปในการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือประชาชนหลากหลายอาชีพ มีที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอบ้านบึง มีสิทธิเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น รวมไปถึงจนถึงการลงประชามติ มีสัญชาติไทยและเชื้อชาติไทย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี อำเภอบ้านบึงมีประชากรรวมทั้งสิ้น 94,266 คน อำเภอบ้านบึงแบ่งเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็นเทศบาล 4 แห่ง รวม 46 ชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล 7 แห่ง รวม 52 หมู่บ้าน โดยวิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยวิธีของยามานะ (Yamane 1973, อ้างถึงใน ไพฑูรย์ โปธิสว่าง, 2556, หน้า 184) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ .05 ปรากฏได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 399 คน โดยมีสูตรดังนี้

สูตรการคำนวณ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดประชากรทั้งหมด

e คือ คลาดคลาดเคลื่อนอยู่ที่ระดับ .05

จำนวนประชากรทั้งหมดของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำนวน 94,266 คนเมื่อนำมาแทนค่าสูตร จะได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$n = \frac{94,266}{1 + 94,266 * .0025}$$

$$n = \frac{94,266}{236.67}$$

$$n = 398.3$$

เมื่อผลการคำนวณออกมาได้ประมาณ 399 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างไว้ประมาณ 399 คน เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่เก็บในจำนวนทั้งหมด ใช้วิธีจัดกลุ่มแบบสัดส่วน

(Stratified random sampling) ดังตาราง

ตารางที่ 1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน

ลำดับที่	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนประชากร(N)	กลุ่มตัวอย่าง(n)
1	เทศบาลเมืองบ้านบึง	15,979	68
2	เทศบาลหัวกุญแจ	4,015	17
3	เทศบาลตำบลหนองไผ่แก้ว	2,032	9
4	เทศบาลตำบลหนองซาก	9,439	40
5	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง	8,095	34
6	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว	15,030	64
7	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว	7,430	31
8	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอิรุณ	16,267	69
9	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอนแดง	5,533	23
10	องค์การบริหารส่วนตำบลมาบไผ่	5,023	21
11	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขี้ซาก	5,423	23
	รวม	94,266	399

เข้าถึงข้อมูลได้จาก www.banbungdistrict.go.th

เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้วในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ขนาดของตัวอย่างประชากรที่เก็บในจำนวน 11 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้วิธีจัดกลุ่มแบบสัดส่วน (Stratified random sampling) เมื่อได้จำนวนแล้วใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยขึ้นมา คือแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

แบบสัมภาษณ์ เป็นคำถามปลายเปิด (Open ended question) แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ซึ่งประกอบด้วย ลักษณะแบบสอบถามมีทั้งสิ้น 25 ข้อแบ่งเป็น 2 ระดับซึ่งกำหนดค่าคะแนนของคำตอบ ดังนี้

ตอบ ทราบ	ได้ 1 คะแนน
ตอบ ไม่ทราบ	ได้ 0 คะแนน

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งประกอบด้วย

- 3.1 รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการ
- 3.2 รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการ

เกณฑ์การวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert scales) (ไพฑูริย์ โพธิสว่าง, 2556, หน้า 134) โดยกำหนดค่า ดังนี้

- 5 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด
- 4 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก
- 3 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง
- 2 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย
- 1 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

การสร้างเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการศึกษา ค้นคว้า

2. สร้างเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อตอบจุดมุ่งหมายของการศึกษาให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดของการศึกษาโดยขอรับการปรึกษาแนะนำจาก ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ต้นศิริคชกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ จำนวน 3 ท่านเพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงตามโครงสร้างและความตรงตามเนื้อหาพร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมอัน ได้แก่

3.1 ร.ต.อ. ดร.วิเชียร ต้นศิริคชกุล อาจารย์ที่ปรึกษา

3.2 รศ.ดร.ไพฑูรย์ โพธิสว่าง คณะกรรมการ

3.3 ดร.จักรี ไชยพิณิจ คณะกรรมการ

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ของเทศบาลเมืองบ้านบึง จำนวน 30 ชุดเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Reliability coefficient) ของคอนบราค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) เท่ากับ .945 ซึ่งถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อถือได้

5. แบบนำสอบที่ผ่านการทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามจนถูกต้องสมบูรณ์แล้ว จัดพิมพ์และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมในการศึกษาคำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ลงพื้นที่เพื่อแจกแบบสอบถามให้กับประชากรกลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในเขตอำเภอบ้านบึง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 11 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 399 ชุดตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการเทียบบัญชีดีไตรยางค์เพื่อทำการตอบแบบสอบถาม

2. เก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำแบบสอบถามที่รวบรวมมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามหากครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับจึงนำไปประมวลผลต่อไป

วิธีการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยประมวลผลผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามภาคสนาม ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมด จัดระเบียบและจัดกลุ่มข้อมูล จากนั้นจึงนำข้อมูลมาตรวจให้คะแนนและลงรหัส (Coding) ตรวจสอบความถูกต้องของการลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS for window ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้สถิติเพื่อการพรรณนาและวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

2. สถิติอนุมาน หรือสถิติที่ใช้อ้างอิง (Inferential statistics) ใช้สำหรับการทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยใช้สถิติคือ ค่าที (Independent t-Test) ในกรณีการทดสอบสมมติฐานของผลต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามตัวแปรต้นที่แบ่งเป็น 2 กลุ่ม และใช้สถิติการวิเคราะห์แบบแปรปรวนทางเดียว (Analysis of variance หรือ One-way ANOVA) โดยใช้ค่า F-test ในกรณีการทดสอบสมมติฐานของผลต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามตัวแปรต้นที่แบ่งเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป ส่วนการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองใช้วิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งใช้ข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 399 ชุด โดยทำการจำแนกข้อมูลตามลำดับดังนี้

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลจะนำเสนอการวิเคราะห์ในเชิงบรรยายเป็นค่าสถิติร้อยละ (Percentage) จากนั้นทำการจัดกลุ่มเพื่อความเหมาะสมในการวิเคราะห์

1.2 ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองโดยจะนำเสนอการวิเคราะห์ในเชิงบรรยาย ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จากนั้นทำการจัดกลุ่มเพื่อความเหมาะสมในการวิเคราะห์

1.3 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยจะนำเสนอการวิเคราะห์ในเชิงบรรยาย ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จากนั้นทำการจัดกลุ่มเพื่อความเหมาะสมในการวิเคราะห์

1.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว (One way analysis of variance) และทดสอบระดับความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มโดยสถิติ t-Test โดยใช้ค่า

F-test ในกรณีการทดสอบสมมติฐานของผลต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามตัวแปรต้นที่แบ่งเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป

1.5 การวิเคราะห์ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองใช้วิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลครั้งนี้ประกอบด้วย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามคือสถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (ไพฑูริย์ โพธิสว่าง, 2554, หน้า 167)

2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองอันได้แก่

3.1 ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองทั่วไป โดยเป็นแบบทดสอบ จำนวน 25 ข้อ จากการให้คะแนนดังกล่าวข้างต้น ทำให้มีช่วงคะแนนระหว่าง 0-25 คะแนน ซึ่งสามารถแบ่งคะแนนในการวัดนี้ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	เกณฑ์การแปลผล
18 - 25	มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ระดับมาก
9 - 17	มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ระดับปานกลาง
0 - 8	มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ระดับน้อย

3.2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการ

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สำหรับการแบ่งเกณฑ์การให้คะแนน ได้ใช้หลักการอิงเกณฑ์ในการจัดลำดับ โดยใช้สูตรอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \text{ค่าพิสัย/จำนวนชั้น} \\ &= (5-1)/5 \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

เมื่อคำนวณค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาเทียบเกณฑ์ ซึ่งเป็นช่วงคะแนนที่แต่ละช่วงมีคะแนนห่างเท่ากัน จะได้ขอบเขตการให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
-------------	----------

ระหว่าง 1.00 – 1.80	มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด
ระหว่าง 1.81 – 2.60	มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย
ระหว่าง 2.61 – 3.40	มีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง
ระหว่าง 3.41 – 4.20	มีส่วนร่วมทางการเมืองมาก
ระหว่าง 4.21 – 5.00	มีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

4.1 ความถี่ (Frequency)

4.2 ร้อยละ (Percentage)

4.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

4.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

5. สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-Test (Independent samples) และผู้วิจัยได้ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยได้ทำการเก็บข้อมูลกับประชากรกลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภอบ้านบึง 399 คน สำหรับวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลในวันที่ 31 มิถุนายน ถึง 31 กรกฎาคม 2559 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอผลการวิจัยและแปลความหมายตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
- SD แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- T แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที
- F แทน ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกแบบทางเดียว
- p แทน ค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน
- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	237	59.4
หญิง	162	40.6
รวม	399	100

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.4 ส่วนเพศหญิงมีจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 – 25 ปี	74	18.5
26 – 35 ปี	118	29.6
36 – 45 ปี	99	24.8
46 – 55 ปี	82	20.6
56 – 60 ปีขึ้นไป	26	6.5
รวม	399	100

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า อายุระหว่าง 36-45 ปีมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.6 รองลงมาคืออายุระหว่าง 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.8 อายุระหว่าง 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.6 อายุระหว่าง 18-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.5 และอายุระหว่าง 56-60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	26	6.5
มัธยมศึกษาตอนต้น	82	20.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย	99	24.8
ปวส./หรืออนุปริญญา	74	29.6
ปริญญาตรี ขึ้นไป	118	18.5
รวม	399	100

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.6 รองลงมาคือมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นร้อยละ 24.8 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 20.6 ระดับการศึกษาปวส./อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 18.5 และประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 6.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	74	18.5
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	99	24.8
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	118	29.6
ลูกจ้างเอกชน/พนักงานบริษัท	82	20.6
เกษตรกร/ประมง	26	6.5
รวม	399	100

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.6 รองลงมาคือค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 24.8 ลูกจ้างเอกชน/พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 20.6 นักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.5 และเกษตรกร/ประมง คิดเป็นร้อยละ 6.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน	74	18.5
10,001-20,000 บาท/เดือน	108	28.6
20,001-30,000 บาท/เดือน	99	26.3
มากกว่า 30,001 บาท/เดือน	118	26.6
รวม	399	100

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า รายได้มากกว่า 30,001-/เดือน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมาคือรายได้ 10,001-20,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 26.6 รายได้ 20,001-30,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 26.3 และรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 18.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
1-10 ปี	57	14.2
11-20 ปี	103	25.8
21-30 ปี	114	28.6
31-40 ปี	99	24.8
41-50 ปี	13	3.3
51-60 ปี	13	3.3
รวม	399	100

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นพบว่ามากที่สุดคือ ระยะเวลา 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมาคือระยะเวลา 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.8 ระยะเวลา 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.8 ระยะเวลา 1-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.2 และระยะเวลา 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.3 กับระยะเวลา 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.3 มีจำนวนเท่ากัน ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
เข้าร่วมทุกครั้ง	49	12.3
1-3 ครั้ง/ปี	112	28.0
4-6 ครั้ง/ปี	181	45.4
7-9 ครั้ง/ปี	57	14.3
รวม	399	100

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า เข้าร่วม 4-6 ครั้ง/ปีมีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.4 รองลงมาคือ เข้าร่วม 1-3 ครั้ง/ปีคิดเป็นร้อยละ 28.0 เข้าร่วม 7-9 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 14.3 และเข้าร่วมทุกครั้งคิดเป็นร้อยละ 12.3 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขต
อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขต
อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ

เพศ	N	\bar{X}	ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	ลำดับ
ชาย	237	18.17	มาก	2
หญิง	162	18.33	มาก	1
รวม	399	18.25	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่าประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีมีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ 18.25 เมื่อจำแนกตามเพศและเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่าระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ (18.33) และเพศชายรองลงมาอยู่ในระดับมากเช่นกันค่าเฉลี่ยคือ 18.17 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขต
อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ

อายุ	N	\bar{x}	ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	ลำดับ
18-25 ปี	74	18.03	มาก	3
26-35 ปี	99	20.11	มาก	2
36-45 ปี	118	22.15	มาก	1
46-55 ปี	82	16.14	ปานกลาง	4
55-60 ปีขึ้นไป	26	14.07	ปานกลาง	5
รวม	399	18.25	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่าประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีมีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ (18.25) เมื่อจำแนกตามอายุและเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ประชาชนที่มี อายุระหว่าง 36 – 45 ปี ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ (22.15) รองลงมาคือ อายุระหว่าง 18 – 25 ปี ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากที่สุดค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (20.11) อายุระหว่าง 26-35 ปี ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากที่สุดค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (18.03) อายุระหว่าง 46 – 55 ปี ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองปานกลาง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (16.14) และอายุระหว่าง 55-60 ปี ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองปานกลาง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (14.07) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขต
อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	N	\bar{x}	ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	ลำดับ
ประถมศึกษา	26	14.07	ปานกลาง	5
มัธยมศึกษาตอนต้น	82	16.14	ปานกลาง	4
มัธยมศึกษาตอนปลาย	99	20.11	มาก	2
ปวศ./อนุปริญญา	74	18.03	มาก	3
ปริญญาตรีขึ้นไป	118	22.15	มาก	1
รวม	399	18.25	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่าประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีมีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ (18.25) เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาและเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่าระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ (22.15) รองลงมาได้แก่ระดับการศึกษาปวส./หรืออนุปริญญา ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (20.11) ระดับการศึกษามัธยมตอนปลายระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (18.03) ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองปานกลางค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (16.14) และระดับการศึกษาประถมศึกษา ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (14.07) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขต
อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	N	\bar{X}	ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	ลำดับ
นักเรียน/นักศึกษา	74	20.11	มาก	2
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	99	18.03	มาก	3
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	118	22.15	มาก	1
ลูกจ้างเอกชน/พนักงานบริษัท	82	16.14	ปานกลาง	4
เกษตรกร/ประมง	26	14.03	ปานกลาง	5
รวม	399	18.25	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่าประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีมีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ (18.25) เมื่อจำแนกตามอาชีพและเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ (22.15) รองลงมาได้แก่นักเรียน/นักศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (20.11) อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (18.03) อาชีพลูกจ้างเอกชน/พนักงานบริษัทระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองปานกลางค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (16.14) และอาชีพเกษตรกร/ประมงระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองปานกลางค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (14.07) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขต
อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้

รายได้/เดือน	N	\bar{X}	ระดับความรู้ความเข้าใจ ทางการเมือง	ลำดับ
น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน	74	20.11	มาก	2
10,000-20,000 บาท/เดือน	108	12.21	ปานกลาง	4
20,001-30,000 บาท/เดือน	99	18.03	มาก	3
มากกว่า 30,001 บาท/เดือน	118	22.15	มาก	1
รวม	399	18.25	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่าประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีมีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ (18.25) เมื่อจำแนกตามรายได้และเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ประชาชนที่มี รายได้มากกว่า 30,001 บาท/เดือน ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ (22.15) รองลงมาได้แก่ รายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (20.11) รายได้ 20,001-30,000 บาท/เดือน ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (18.03) และรายได้ 10,001-20,000 บาท/เดือน ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (12.21) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขต
อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น	N	\bar{X}	ระดับความรู้ความเข้าใจ ทางการเมือง	ลำดับ
1-10 ปี	57	18.43	มาก	4
11-20 ปี	103	20.15	มาก	3
21-30 ปี	114	20.52	มาก	2
31-40 ปี	99	22.36	มาก	1

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขต
อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น (ต่อ)

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น	N	\bar{x}	ระดับความรู้ความเข้าใจ ทางการเมือง	ลำดับ
41-50 ปี	13	14.02	ปานกลาง	5
51-60 ปี	13	14.02	ปานกลาง	5
รวม	399	18.25	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่าประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีมีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ (18.25) เมื่อจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นและเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 31-40 ปีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ (22.36) รองลงมาได้แก่ อาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 21-30 ปีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (20.52) อาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 11-20 ปีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (20.36) อาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 1-10 ปีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (18.43) และอาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 41-50 ปี กับอาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 51-60 ปีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ (14.02) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขต
อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง	N	\bar{x}	ระดับความรู้ความเข้าใจ ทางการเมือง	ลำดับ
เข้าร่วมทุกครั้ง	49	22.07	มาก	1
1-3 ครั้ง/ปี	112	13.13	ปานกลาง	4
4-6 ครั้ง/ปี	181	18.18	มาก	3
7-9 ครั้ง/ปี	57	19.12	มาก	2
รวม	399	18.25	มาก	

จากตารางที่ 15 พบว่าประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีมีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ (18.25) เมื่อจำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่าเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองทุกครั้ง ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ (22.07) รองลงมาได้แก่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง 7-9 ครั้ง/ปี ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (19.12) เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง 4-6 ครั้ง/ปี ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (18.18) และเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง 1-3 ครั้ง/ปี ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองปานกลาง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (13.13) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

รายการ	การมีส่วนร่วมทางการเมือง			
	\bar{x}	SD	ระดับการมีส่วนร่วม	ลำดับ
รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการ				
1. ท่านมีความตั้งใจในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งระดับชาติและท้องถิ่น	3.66	1.239	มาก	2
2. ท่านมีความสนใจและมักจะแสดงการวิพากษ์หรือวิจารณ์การเมืองเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานของรัฐบาล ผ่านการพูดคุยแลกเปลี่ยน หรือเขียนแสดงความคิดเห็นลงใน facebook , line กับผู้อื่นหรือรัฐบาล	4.17	1.243	มาก	1
3. ท่านมีความสนใจการเข้าร่วมและชักชวนผู้อื่นเป็นสมาชิกของกลุ่มองค์กรหรือสถาบันการเมือง พรรคการเมือง ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกัน	3.20	1.196	ปานกลาง	3

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี (ต่อ)

รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการ/ รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็น ทางการ	\bar{X}	SD	ระดับการมีส่วนร่วม	ลำดับ
4. ท่านมีความสนใจและชอบชักชวนให้กลุ่มที่มี อาชีพสาขาเดียวกัน เพื่อร่วมกันในการจัดตั้งเป็น สมาชิกกลุ่มหรือองค์กร สามารถที่จะกดดันหรือ เรียกร้อง ต่อรองผลประโยชน์จากทางรัฐบาลได้	3.15	.982	ปานกลาง	4
5. ท่านมักออกไปเดินขบวนหรือชุมนุมประท้วง หรือ แสดงออกถึงพฤติกรรมในการต่อต้านหรือสนับสนุน เกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานของรัฐบาล	2.95	1.243	ปานกลาง	6
6. ท่านงดการชำระภาษีต่าง ๆ เช่นภาษีรายได้ส่วน บุคคล ภาษีโรงเรือนที่ดิน เป็นต้น เพื่อแสดงออกถึง การต่อต้านและการไม่ยอมรับอำนาจของรัฐบาล	2.91	1.300	ปานกลาง	7
7. ท่านมักจะก่อความวุ่นวายทางการเมืองเช่น นัด หยุดงานหรือชุมนุมบนพื้นที่ท้องถนนเพื่อแสดงออก ถึงการต่อต้านและไม่ยอมรับอำนาจของรัฐบาล	2.99	1.141	ปานกลาง	5
รวม	3.15	1.192	ปานกลาง	

จากตารางที่ 16 พบว่า ประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางคือ (3.15) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ท่านมีความสนใจและมักจะแสดงการวิพากษ์หรือวิจารณ์การเมืองเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานของรัฐบาล ผ่านการพูดคุยแลกเปลี่ยน หรือเขียนแสดงความคิดเห็นลงใน facebook , line กับผู้อื่นหรือรัฐบาลค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ (4.17) รองลงมาได้แก่ท่านมีความตั้งใจในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งระดับชาติและท้องถิ่นระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (3.66) ท่านมีความสนใจการเข้าร่วมและชักชวนผู้อื่นเป็นสมาชิกของกลุ่มองค์กรหรือสถาบันการเมือง พรรคการเมือง ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกันระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (3.20) ท่านมีความสนใจและชอบชักชวนให้กลุ่มที่มีอาชีพสาขา

เดียวกัน เพื่อร่วมกันในการจัดตั้งเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กร สามารถที่จะกดดันหรือเรียกร้อง ต่อรองผลประโยชน์จากทางรัฐบาลได้ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (3.15) ท่านมักจะก่อความวุ่นวายทางการเมืองเช่น นัดหยุดงานหรือชุมนุมบนพื้นที่ท้องถนนเพื่อ แสดงออกถึงการต่อต้านและไม่ยอมรับอำนาจของรัฐบาล ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปาน กลาง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (2.99) ท่านมักออกไปเดินขบวนหรือชุมนุมประท้วง หรือแสดงออกถึง พฤติกรรมในการต่อต้านหรือสนับสนุน เกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานของรัฐบาล ระดับการมี ส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (2.95) และลำดับท้ายที่สุดคือ ท่านงดการชำระภาษี ต่าง ๆ เช่นภาษีรายได้ส่วนบุคคล ภาษีโรงเรือนที่ดิน เป็นต้น เพื่อแสดงออกถึงการต่อต้านและการ ไม่ยอมรับอำนาจของรัฐบาล ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (2.91) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจ ทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ

เพศ	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง			ค่า	
	N	\bar{x}	SD	t	Sig.
ชาย	237	18.33	.031	26.844	0.041*
หญิง	162	18.17	.021		
รวม	399	18.25	.026		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 17 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยทางเพศ ของ ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณากับระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองพบว่าเพศหญิงมี ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยคือ (18.33) และเพศชายมีความรู้ความเข้าใจ ทางการเมืองทางการเมืองอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยคือ (18.17) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t-Test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่มีคำตอบ 2 กลุ่ม คือ เพศชายและเพศหญิง พบว่าได้ค่า (t) เท่ากับ 26.84 และค่า (Sig.) เท่ากับ 0.04 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองต่างกัน

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ

อายุ	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
18 – 25 ปี	74	20.11	0.023		
26 – 35 ปี	99	18.03	0.015		
36 – 45 ปี	118	22.15	0.073	502.017	0.023*
46 – 55 ปี	82	16.14	0.063		
55 -60 ปีขึ้นไป	26	14.07	0.037		
รวม	399	18.25	0.042		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 18 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยอายุ ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณากับระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดคือ (18.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของช่วงอายุ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ (22.15) รองลงมาคือ อายุระหว่าง 18 – 25 ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (20.11) อายุระหว่าง 26-35 ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (18.03) อายุระหว่าง 46 – 55 ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (16.14) และอายุระหว่าง 55-60 ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (14.07) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-Test (One-way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ อายุพบว่าได้ค่า (F) เท่ากับ 502.01 และค่า (Sig.) เท่ากับ 0.02 ซึ่งน้อยกว่าค่า

ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองต่างกัน

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
ประถมศึกษา	26	14.07	0.037	611.594	0.017*
มัธยมศึกษาตอนต้น	82	16.14	0.063		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	99	18.03	0.073		
ปวส./ หรืออนุปริญญา	74	20.11	0.023		
ปริญญาตรีขึ้นไป	118	22.15	0.015		
รวม	399	18.25	0.042		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 19 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับการศึกษาของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณากับระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวม อยู่ในระดับมากคือ (18.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของระดับการศึกษา โดยอธิบายเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่าระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากที่สุดค่าเฉลี่ยคือ (22.15) รองลงมาคือระดับการศึกษาปวส./หรืออนุปริญญา ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (20.11) ระดับศึกษามัธยมตอนปลาย ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (18.03) ระดับศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (16.04) และระดับการศึกษาประถมศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (14.07) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One-way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ระดับการศึกษา พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 611.59 ค่า (Sig.) เท่ากับ 0.01 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดง

ว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ระดับการศึกษาของประชาชนที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองต่างกัน

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
นักเรียน/ นักศึกษา	74	20.11	0.023	757.635	0.031*
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	99	18.03	0.063		
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	118	22.15	0.015		
ลูกจ้างเอกชน/ พนักงานบริษัท	82	16.14	0.073		
เกษตรกรรวม/ ประมง	26	14.07	0.037		
รวม	399	18.25	0.042		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 20 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับการศึกษาของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณากับระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองโดยรวม อยู่ในระดับมากคือ (18.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของอาชีพ โดยอธิบายเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังพบว่า อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากที่สุดค่าเฉลี่ยคือ (22.15) รองลงมาได้แก่อาชีพนักเรียน/นักศึกษาค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (20.11) อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (18.03) อาชีพลูกจ้างเอกชนพนักงานบริษัทค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (16.14) และอาชีพเกษตรกรรวม/ประมงค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (14.07) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One-way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ อาชีพ พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 757.64 ค่า (Sig.) เท่ากับ 0.03 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อาชีพของประชาชนที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองต่างกัน

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจ
ทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีจำแนกตามรายได้

รายได้	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน	74	20.11	0.023	630.680	0.021*
10,001-20,000 บาท/เดือน	108	12.21	0.050		
20,001-30,000 บาท/เดือน	99	18.03	0.037		
มากกว่า 30,001 บาท/เดือน	118	22.15	0.063		
รวม	399	18.25	0.067		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 21 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของรายได้ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณากับระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุดคือ (18.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของรายได้ โดยอธิบายเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่ารายได้มากกว่า 30,001 บาท/เดือนค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ (22.15) รองลงมาได้แก่ รายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (20.11) รายได้ 20,001-30,000 บาท/เดือน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (18.03) และรายได้ 10,001-20,000 บาท/เดือน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (12.21) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One-way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 1513.42 ค่า (Sig.) เท่ากับ 0.02 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ รายได้ของประชาชนที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองต่างกัน

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจ
 ทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
 จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ใน ท้องถิ่น	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
1-10 ปี	57	18.43	0.021		
11-20 ปี	103	20.15	0.035	695.686	0.021*
21-30 ปี	114	20.52	0.029		
31-40 ปี	99	22.36	0.013		
41-50 ปี	13	14.02	0.031		
51-60 ปี	13	14.02	0.029		
รวม	399	18.25	0.026		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 22 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณากับระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก (18.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น โดยอธิบายเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า อาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 31-40 ปี ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ (22.36) รองลงมาได้แก่ อาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 21-30 ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (20.52) อาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 11-20 ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (20.36) อาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 1-10 ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (18.43) และอาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 41-50 ปี กับอาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 51-60 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ (14.02) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One-way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 1045.25 ค่า (Sig.) เท่ากับ 0.02 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นของประชาชนที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองต่างกัน

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจ
 ทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
 จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
เข้าร่วมทุกครั้ง	49	22.07	0.060		
1-3 ครั้ง/ปี	112	13.13	0.014		
4-6 ครั้ง/ปี	181	18.18	0.021	1047.318	0.027*
7-9ครั้ง/ปี	57	19.12	0.056		
รวม	399	18.25	0.038		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 23 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความถี่ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณากับระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุดคือ (18.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองโดยอธิบายเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่าเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองทุกครั้งค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ (22.07) รองลงมาได้แก่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง 7-9ครั้ง/ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (19.12) เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง 4-6 ครั้ง/ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (18.18) และเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง 1-3ครั้ง/ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (13.13) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One-way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองพบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 1047.318ค่า (Sig.) เท่ากับ 0.027ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองต่างกัน

ตอนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 24 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ

เพศ	การมีส่วนร่วมทางการเมือง			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	t	Sig.
ชาย	237	3.25	3.304	24.864	0.024*
หญิง	162	3.05	3.139		
รวม	399	3.15	3.222		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 24 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเพศ ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางคือ (3.15) โดยเพศชายการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ระดับปานกลางค่าเฉลี่ยคือ (3.25) และเพศหญิงการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางคือ (3.05) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t-Test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่มีคำตอบ 2 กลุ่ม คือ เพศชายและเพศหญิง พบว่าได้ค่า (t) เท่ากับ 24.86 และค่า (Sig.) เท่ากับ 0.02 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน

ตารางที่ 25 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ

อายุ	การมีส่วนร่วมทางการเมือง			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
18 – 25 ปี	74	3.42	3.346		
26 – 35 ปี	99	3.43	3.575		
36 – 45 ปี	118	3.59	3.173	1555.316	0.013*
46 – 55 ปี	82	2.62	2.673		
55 -60 ปีขึ้นไป	26	2.69	3.347		
รวม	399	3.15	3.331		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 25 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของอายุพิจารณากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่าประชาชน โดยส่วนใหญ่การมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลางคือ (3.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของอายุ โดยอธิบายเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปีขึ้นไประดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (3.59) รองลงมาได้แก่ อายุ ระหว่าง 26 – 35 ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (3.43) อายุระหว่าง 18-25 ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.42$) อายุระหว่าง 55 – 60 ปีขึ้นไป ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (2.69) และอายุระหว่าง 46 – 55 ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.62$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One-way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ อายุ พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 1555.31 ค่า (Sig.) เท่ากับ 0.01 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุของประชาชนที่แตกต่างกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน

ตารางที่ 26 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
ประถมศึกษา	26	2.69	3.141	671.894	0.011*
มัธยมศึกษาตอนต้น	82	2.62	3.107		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	99	3.43	3.165		
ปวส./ หรืออนุปริญญา	74	3.42	3.507		
ปริญญาตรีขึ้นไป	118	3.59	3.516		
รวม	399	3.15	3.220		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 26 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับการศึกษา กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่าประชาชนส่วนใหญ่การมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวม อยู่ในระดับปานกลางคือ (3.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของระดับการศึกษา โดยอธิบายเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไประดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุดค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (3.59) รองลงมาได้แก่ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ที่ (3.43) ระดับการศึกษาปวส./อนุปริญญาค่าเฉลี่ยอยู่ที่(3.42) ระดับการศึกษาประถมศึกษาค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (2.69) และระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (2.62) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One-way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ อายุ พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 671.89 ค่า (Sig.) เท่ากับ 0.01 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ระดับการศึกษาของประชาชนที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน

ตารางที่ 27 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	การมีส่วนร่วมทางการเมือง			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
นักเรียน/ นักศึกษา	74	3.42	3.080	775.365	0.041*
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	99	3.43	3.406		
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	118	3.59	3.089		
ลูกจ้างเอกชน/ พนักงานบริษัท	82	2.62	2.908		
เกษตรกรรวม/ ประมง	26	2.69	2.949		
รวม	399	3.15	3.080		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 27 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของอาชีพ
พิจารณากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่าประชาชนส่วนใหญ่การมีส่วนร่วมทางการเมือง
เมืองโดยรวม อยู่ในระดับปานกลางคือ ($\bar{X} = 3.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของระดับการศึกษา
โดยอธิบายเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่าอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจระดับการมีส่วน
ร่วมทางการเมืองมากที่สุดค่าเฉลี่ยคือ (3.59) รองลงมาได้แก่อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ค่าเฉลี่ยอยู่ที่
(3.43) อาชีพนักเรียน/นักศึกษาค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (3.42) อาชีพเกษตรกรรวม/ประมงค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (2.69)
และอาชีพลูกจ้างเอกชน/พนักงานบริษัทค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (2.62) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One-way analysis of variance)
เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่มีคำตอบ
มากกว่า 2 กลุ่ม คือ ระดับการศึกษา พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 775.36 ค่า (Sig.) เท่ากับ
0.04 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า
ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อาชีพของประชาชนที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน

ตารางที่ 28 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้

รายได้	การมีส่วนร่วมทางการเมือง			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
น้อยกว่า 10,000 บาท/ เดือน	74	3.42	3.033	1531.234	0.036*
10,001-20,000 บาท/ เดือน	108	2.65	3.363		
20,001-30,000 บาท/ เดือน	99	3.43	3.307		
มากกว่า 30,001 บาท/ เดือน	118	3.59	3.484		
รวม	399	3.15	3.218		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 28 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของรายได้
พิจารณากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่การมีส่วนร่วมทางการเมือง
เมือง อยู่ในระดับปานกลาง (3.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของรายได้ โดยอธิบายเรียงลำดับจากมาก
ไปน้อยพบว่า ประชาชนที่มี รายได้มากกว่า 30,001 บาท/ เดือน ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
มากที่สุดค่าเฉลี่ยคือ (3.59) รองลงมาได้แก่ รายได้ 20,001-30,000 บาท/เดือน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (3.43)
รายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/ เดือนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (3.42) และรายได้น้อยกว่า 10,001-20,000
บาท/ เดือน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (2.65) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One-way analysis of variance)
เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่มีคำตอบ
มากกว่า 2 กลุ่ม คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 1531.23 ค่า (Sig.)
เท่ากับ 0.03 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้
แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ รายได้ของประชาชนที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมือง
ต่างกัน

ตารางที่ 29 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วม
 ทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
 จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ใน ท้องถิ่น	การมีส่วนร่วมทางการเมือง			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
1-10 ปี	57	2.64	2.575		
11-20 ปี	103	3.41	3.371	1059.523	0.031*
21-30 ปี	114	3.47	3.404		
31-40 ปี	99	3.53	3.271		
41-50 ปี	13	2.69	2.897		
51-60 ปี	13	2.69	2.897		
รวม	399	3.15	3.069		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 29 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นพิจารณากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่การมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น โดยอธิบายเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 31-40 ปี ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ (3.53) รองลงมาได้แก่ อาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 21-30 ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (3.47) อาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 11-20 ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (3.41) อาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 1-10 ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (2.84) และอาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 41-50 ปี กับอาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 51-60 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ (2.69) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One-way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 1059.52 ค่า (Sig.) เท่ากับ 0.03 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นของประชาชนที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน

ตารางที่ 30 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วม
 ทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
 จำแนกการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
เข้าร่วมทุกครั้ง	49	3.49	3.603		
1-3 ครั้ง/ปี	112	2.32	3.143		
4-6 ครั้ง/ปี	181	2.84	3.210	1047.318	0.027*
7-9 ครั้ง/ปี	57	3.45	2.562		
รวม	399	3.15	2.880		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 30 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมอยู่ระดับปานกลาง (3.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองโดยอธิบายเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่าเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองทุกครั้งค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ (3.49) รองลงมาได้แก่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง 7-9 ครั้ง/ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (3.45) เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง 4-6 ครั้ง/ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (2.84) และเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง 1-3 ครั้ง/ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (2.32) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One-way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ความถี่ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่า ได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 1047.31 ค่า (Sig.) เท่ากับ 0.02 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน

ตอนที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 31 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	Pearson Correlation	Sig (2-tailed)
รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการ		
1.ท่านมีความตั้งใจในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งระดับชาติ และท้องถิ่น	.793**	.032*
2.ท่านมีความสนใจและมักจะแสดงการวิพากษ์หรือวิจารณ์การเมืองเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานของรัฐบาล ผ่านการพูดคุยแลกเปลี่ยน หรือเขียนแสดงความคิดเห็นลงใน facebook , line กับผู้อื่นหรือรัฐบาล	.786**	.029*
3.ท่านมีความสนใจการเข้าร่วมและชักชวนผู้อื่นเป็นสมาชิกของกลุ่มองค์กรหรือสถาบันการเมือง พรรคการเมือง ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกัน	.781**	.027*
4.ท่านมีความสนใจและชอบชักชวนให้กลุ่มที่มีอาชีพสาขาเดียวกัน เพื่อร่วมกันในการจัดตั้งเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรที่สามารถที่จะกดดันหรือเรียกร้อง ต่อรองผลประโยชน์จากทางรัฐบาลได้	.801**	.035*

*P <.05

**r <1

ตารางที่ 31 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	Pearson Correlation	Sig (2-tailed)
รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการ		
5. ท่านมักออกไปเดินขบวนหรือชุมนุมประท้วง หรือแสดงออกถึงพฤติกรรมในการต่อต้านหรือสนับสนุน เกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานของรัฐบาล	.763**	.019*
6. ท่านงดการชำระภาษีต่าง ๆ เช่นภาษีรายได้ส่วนบุคคล ภาษีโรงเรือนที่ดิน เป็นต้น เพื่อแสดงออกถึงการต่อต้านและการไม่ยอมรับอำนาจของรัฐบาล	.759**	.017*
7. ท่านมักจะก่อความวุ่นวายทางการเมืองเช่น นัดหยุดงานหรือชุมนุมบนพื้นที่ท้องถนนเพื่อแสดงออกถึงการต่อต้านและไม่ยอมรับอำนาจของรัฐบาล	.772**	.023*
รวม	.779	.026*

*P <.05

**r <1

จากตารางที่ 31 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีพบว่าค่านัยสำคัญ (Sig) ที่ได้มีค่าน้อยกว่า .05 (p-value=.035*,.032*,.029*,.027*,.023*,.019*,.017*) แสดงว่า ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกเรื่องคือ ท่านมีความตั้งใจในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งระดับชาติและท้องถิ่น ท่านมีความสนใจและมักจะแสดงการวิพากษ์หรือวิจารณ์การเมืองเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานของรัฐบาล ผ่านการพูดคุยแลกเปลี่ยนหรือเขียนแสดงความคิดเห็นลงใน facebook , line กับผู้อื่นหรือรัฐบาล ท่านมีความสนใจการเข้าร่วมและชักชวนผู้อื่นเป็นสมาชิกของกลุ่มองค์กรหรือสถาบันการเมือง พรรคการเมือง ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกัน ท่านมีความสนใจและชอบชักชวนให้กลุ่มที่มีอาชีพสาขาเดียวกัน เพื่อร่วมกันในการจัดตั้งเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กร สามารถที่จะกดดันหรือเรียกร้อง ต่อรองผลประโยชน์จากทางรัฐบาลได้ ท่านมักออกไปเดินขบวนหรือชุมนุมประท้วง หรือแสดงออกถึงพฤติกรรมในการต่อต้านหรือสนับสนุน เกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานของรัฐบาลท่านงดการชำระภาษีต่าง ๆ เช่น

ภาษีรายได้ส่วนบุคคล ภาษีโรงเรือนที่ดิน เป็นต้น เพื่อแสดงออกถึงการต่อต้านและการไม่ยอมรับอำนาจของรัฐบาล และท่านมักจะก่อความวุ่นวายทางการเมืองเช่น นัดหยุดงานหรือชุมนุมบนพื้นที่ท้องถนนเพื่อแสดงออกถึงการต่อต้านและไม่ยอมรับอำนาจของรัฐบาล

เมื่อพิจารณาค่า r พบว่า เป็นค่าสัมพัทธ์ทางบวก($r = .793, .786, .781, .801, .763, .759, .772$) แสดงว่ายิ่งมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากก็ยิ่งมีส่วนร่วมทางการเมืองในเรื่องที่กล่าวมามากขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการสำรวจข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 399 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีค่าความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่า แทน และใช้ค่าสถิติ F-test หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในการทดสอบสมมติฐานหาความแตกต่างระหว่างตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม กับตัวแปรตาม โดยได้กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสถิติค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา ข้อมูลทั่วไปของประชาชนกลุ่มตัวอย่างพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 59.4 อายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.6 ระดับการศึกษาพบว่าปริญญาตรีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 29.6 อาชีพ

ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 29.6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนรายได้มากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.6 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นคือช่วงระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.6 และการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง 4-6 ครั้ง/ปีคิดเป็นร้อยละ 45.4

ตอนที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัด ชลบุรี

ผลการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัด ชลบุรี ในภาพรวมพบว่ามีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ด้านเพศพบว่า เพศหญิงและเพศชายมีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมาก

ด้านอายุพบว่า อายุระหว่าง 36-45 ปี อายุระหว่าง 26-35 ปี และอายุระหว่าง 18-25 ปี มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมาก อายุระหว่าง 46-55 ปี และอายุ 56-60 ปีขึ้นไป มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองปานกลาง

ด้านระดับการศึกษาปวส./อนุปริญญา ปริญญาตรีขึ้นไปและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมาก ระดับการศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นมีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองปานกลาง

ด้านอาชีพนักเรียน/นักศึกษา ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจและค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่มาก อาชีพลูกจ้างเอกชน/พนักงานบริษัทและเกษตรกรกรม/ประมง มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองปานกลาง

ด้านรายได้ได้น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน รายได้ 20,001-30,000 บาท/เดือน และรายได้มากกว่า 30,001 บาท/เดือน มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมาก และรายได้ 10,001-20,000 บาท/เดือน มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองปานกลาง

ด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 1-10 ปี ระหว่าง 11-20 ปี ระหว่าง 21-30 ปี และ 31-40 ปี มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมาก อาศัยอยู่ในท้องถิ่นระหว่าง 41-50 ปี กับอายุ 51-60 ปีขึ้นไป มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองปานกลาง

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง โดยเข้าร่วมทุกครั้ง เข้าร่วม 7-9 ครั้ง/ปี และเข้าร่วม 4-6 ครั้ง/ปี มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมาก และเข้าร่วม 1-3 ครั้ง/ปี มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองปานกลาง

ตอนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัด ชลบุรี

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ในเรื่องท่านมีความตั้งใจในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก

ในเรื่องท่านมีความสนใจและมักจะแสดงการวิพากษ์หรือวิจารณ์การเมืองเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานของรัฐบาล ผ่านการพูดคุยแลกเปลี่ยน หรือเขียนแสดงความคิดเห็นลง ใน facebook , line กับผู้อื่นหรือรัฐบาล ของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก

ในเรื่องท่านมีความสนใจการเข้าร่วมและชักชวนผู้อื่นเป็นสมาชิกของกลุ่มองค์กรหรือสถาบันการเมือง พรรคการเมือง ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกัน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง

ในเรื่องท่านมีความสนใจและชอบชักชวนให้กลุ่มที่มีอาชีพสาขาเดียวกัน เพื่อร่วมกันในการจัดตั้งเป็นสมาชิกรวมหรือองค์กร สามารถที่จะกดดันหรือเรียกร้อง ต่อรองผลประโยชน์จากทางรัฐบาลได้ พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง

ในเรื่องท่านมักออกไปเดินขบวนหรือชุมนุมประท้วง หรือแสดงออกถึงพฤติกรรมในการต่อต้านหรือสนับสนุน เกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานของรัฐบาล พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง

ในเรื่องท่านงดการชำระภาษีต่าง ๆ เช่นภาษีรายได้ส่วนบุคคล ภาษีโรงเรือนที่ดิน เป็นต้น เพื่อแสดงออกถึงการต่อต้านและการไม่ยอมรับอำนาจของรัฐบาล พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง

ในเรื่องท่านมักจะก่อความวุ่นวายทางการเมืองเช่น นัดหยุดงานหรือชุมนุมบนพื้นที่ท้องถนนเพื่อแสดงออกถึงการต่อต้านและไม่ยอมรับอำนาจของรัฐบาล ของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐานศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 มีดังนี้

ด้านเพศ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีที่มีเพศแตกต่างกัน ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองต่างกัน ยอมรับสมมติฐาน

ด้านอายุ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีที่มีอายุแตกต่างกัน ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองต่างกัน ยอมรับสมมติฐาน

ด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน ขอมรับสมมติฐาน

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน ขอมรับสมมติฐาน

ตอนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05

เมื่อพิจารณาค่า r พบว่า เป็นค่าสัมพัทธ์ทางบวก แสดงว่ายังมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากก็ยังมีส่วนร่วมทางการเมืองในเรื่องที่กล่าวมามากขึ้น

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (18.25) และผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองพบว่ามีระดับนัยที่สำคัญ 0.05 ในทุกด้าน ซึ่งเป็นการขอมรับสมมติฐาน

ทั้งนี้เนื่องจากความสนใจในเรื่องการเมือง การรับรู้ข่าวสารเรื่องการเมืองไม่ว่าจะเป็นระดับชาติหรือท้องถิ่นถือเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวประชาชนมากที่สุดเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง การได้รับข้อมูลข่าวสารที่มีการเปิดกว้างมากขึ้น อย่างมีเสริภาพ จากสื่อช่องต่าง ๆ ทางโทรทัศน์ที่มีการนำเสนอถึงข่าวสารทางการเมือง การพูดคุยสื่อสารกับผู้นำท้องถิ่นหรือการเข้าไปเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง และพรรคการเมือง ทำให้มีโอกาสดูติดต่อพูดคุยเรื่องราวทางการเมืองกับผู้ที่มีความเกี่ยวข้อง จนได้รับความรู้และเกิดความเข้าใจ การจับกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ที่สนใจยังถือเป็นอีกช่องทางในการรับรู้ กล่าวได้ว่าการเมืองเป็นเรื่องสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนทั้งการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติ เพราะการเมืองมีส่วนเกี่ยวข้องและสร้างผลกระทบทั้ง

ในเรื่องสังคม เศรษฐกิจ และวิถีชีวิต ความตื่นตัวในการเรียนรู้และรับทราบข้อมูลข่าวสาร ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและกลุ่มคนในสังคม

สอดคล้องกับงานวิจัยของก่อเกียรติ คติกำจร (2558, บทคัดย่อ) ศึกษา ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาท อำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองอรัญประเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 96.41) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบทบาทอำนาจหน้าที่ ในการบริหารงานเทศบาลตามที่กฎหมายกำหนด พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองอรัญประเทศ ในระดับที่มากที่สุดจำนวน 366 คน คิดเป็นร้อยละ 93.84 รองลงมาในระดับมาก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.36 ระดับปานกลาง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.28 และระดับน้อย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.26 ตามลำดับ ส่วนด้านบทบาท หน้าที่ในฐานะตัวแทนของประชาชน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี เทศบาล เมืองอรัญประเทศ ในระดับมากที่สุดจำนวน 386 คน คิดเป็นร้อยละ 98.98 รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.51 เท่ากับระดับน้อยที่สุดจำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 0.51 ตามลำดับ

และขัดแย้งกันในเรื่องของผลการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งงานของก่อเกียรติ คติกำจร (2558, บทคัดย่อ) ศึกษา ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาท อำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi square) พบว่า เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อบทบาท อำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองอรัญประเทศ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05

สอดคล้องกับงานวิจัยของเสมอ จุ่นเจริญ (2557, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean=3.59, SD=0.41) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรู้ความ เข้าใจทางการเมือง อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (Mean=3.65, SD=0.51) รองลงมาได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง (Mean=3.61, SD=0.56) ด้านความพอใจในนโยบายและการบริหารงาน (Mean=3.60, SD=0.48) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (Mean= 3.59, SD=0.48) ด้านสิ่งรื้อทางการเมือง (Mean=3.57, SD=0.49) และด้านสังคมและเศรษฐกิจ (Mean= 3.54, SD= 0.57) ตามลำดับ

สอดคล้องกับงานวิจัยของประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์ (2553, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง เหตุผลในการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชนในเขตการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดมุกดาหารมากที่สุด เมื่อหาความสัมพันธ์ พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลักและรายได้สุทธิ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้านความรู้ความเข้าใจและความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง

2. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.15) เมื่อสำรวจรายข้อพบว่า เรื่องท่านมีความตั้งใจในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากและในเรื่องท่านมีความสนใจและมักจะแสดงการวิพากษ์หรือวิจารณ์การเมืองเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานของรัฐบาลผ่านการพูดคุยแลกเปลี่ยน หรือเขียนแสดงความคิดเห็นลงใน facebook , line กับผู้อื่นหรือรัฐบาล พบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก

ในเรื่องท่านมีความสนใจการเข้าร่วมและชักชวนผู้อื่นเป็นสมาชิกของกลุ่มองค์กรหรือสถาบันการเมือง พรรคการเมือง ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกัน ในเรื่องท่านมีความสนใจและชอบชักชวนให้กลุ่มที่มีอาชีพสาขาเดียวกัน เพื่อร่วมกันในการจัดตั้งเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรที่สามารถที่จะกดดันหรือเรียกร้อง ต่อรองผลประโยชน์จากทางรัฐบาลได้ ในเรื่องท่านมักออกไปเดินขบวนหรือชุมนุมประท้วง หรือแสดงออกถึงพฤติกรรมในการต่อต้านหรือสนับสนุน เกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานของรัฐบาลและในเรื่องท่านงดการชำระภาษีต่าง ๆ เช่นภาษีรายได้ส่วนบุคคล ภาษีโรงเรือนที่ดิน เป็นต้น เพื่อแสดงออกถึงการต่อต้านและการไม่ยอมรับอำนาจของรัฐบาล พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง

ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่า มีระดับนัยที่สำคัญ 0.05 ในทุกด้าน ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐาน

ทั้งนี้เนื่องจาก ปัจจุบันรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศ โดยคณะของกลุ่มทหารกองทัพในรูปแบบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ(คสช.) มีบทบาทและหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบภายในประเทศ การออกคำสั่งห้ามไม่ให้มีการทำกิจกรรมและเคลื่อนไหวทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นพรรคการเมือง กลุ่มการเมืองทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างเข้มงวดมากกว่ารัฐบาลพลเรือน แม้แต่การเลือกตั้งท้องถิ่นยังต้องถูกระงับไว้ชั่วคราวโดยคำสั่ง จะเห็นได้ว่าทั้งการการเมืองระดับชาติและท้องถิ่น ถูกควบคุมสถานการณ์โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบความวุ่นวายต่าง ๆ ที่ จะตามมาในช่วงที่สถานการณ์ทางการเมืองมีความขัดแย้งอย่างสูงของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ จึงจำเป็นที่จะต้องระงับการเคลื่อนไหวทุกฝ่าย การจับกลุ่มพูดคุยวิพากษ์วิจารณ์การเมืองอาจเป็นความเสี่ยงน้อยที่สุด ในการถูกดำเนินคดีและยังสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนหรือท้องถิ่น ที่ประชาชนโดยส่วนมากมีความสัมพันธ์แบบเครือ

ญาติหรือเพื่อนฝูง ที่มักจับกลุ่มพูดคุยกันในเรื่องดังกล่าวตามสถานที่ซึ่งไม่ได้นัดพบปะกันมาก่อน เช่น ร้านค้า งานกิจกรรมตามวัดหรือโรงเรียน เป็นต้น

สอดคล้องกับงานวิจัยของอำนาจ ศรีพระจันทร์(2558,บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ศึกษาเฉพาะอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการเป็นฐานคะแนนเสียงและการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง การไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก และติดตามกระบวนการเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลางและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีคือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ เพศ อายุระดับ การศึกษา อาชีพ และรายได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05

สอดคล้องกับงานวิจัยของฐานิตา เถลิ้มช่วง (2559,บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาล จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.36

สอดคล้องกับงานวิจัยของจเร บินลอย (2554, บทคัดย่อ) พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับข้อมากที่สุดกับข้อน้อยที่สุดเป็นดังนี้ การเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหของหมู่บ้านต่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในอันดับแรก และการร่วมพิจารณาตรวจสอบบัญชีผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ลำดับสุดท้าย และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ได้รับข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง และความรู้ความเข้าใจต่อการออกไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน และประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สอดคล้องกับงานวิจัยของประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์ (2553, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง เหตุผลในการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชนในเขตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดมุกดาหารมากที่สุด คือการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

(ค่าเฉลี่ย = 4.17) และกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือการเสนอตัวเป็นคู่แข่งทางการเมือง (ค่าเฉลี่ย = 1.72) และเมื่อหาความสัมพันธ์ พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลักและรายได้สุทธิ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในกระบวนการ และด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในช่วงหลังเลือกตั้ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของปณิตา แจ่มสงวน (2557, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบังแตกต่างกัน ตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

สอดคล้องกับงานวิจัยของปริยาภัทร กันกา (2557, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลเสม็ด ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และช่องทางในการได้รับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่า ยิ่งระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมาก ย่อมส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นเมื่อพิจารณาค่า r พบว่า เป็นค่าสัมพันธทางบวก ($r = .793, .786, .781, .801, .763, .759, .772$) แสดงว่ายิ่งมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากก็ยิ่งมีส่วนร่วมทางการเมืองในเรื่องที่กล่าวมามากขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของ สมบัติ ชำรงธัญวงศ์, 2549 (อ้างถึงใน ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2552, หน้า 39) ที่กล่าวว่าปัจจัยที่อิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ได้แก่ โครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจ ปัจจัยนี้มีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเช่น ระดับการศึกษาของประชาชนในสังคมจะมีผลต่อลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมืองของคนสังคมนั้น ๆ โดยการศึกษาทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและมีความสำนึกในบทบาทหน้าที่ของตนที่พึงกระทำต่อระบบการเมืองมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีฐานะทางเศรษฐกิจก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่มีอิทธิพลเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเช่นผู้ที่มียาได้น้อย ประชาชนที่ยากจนจะไม่มีเวลามาสนใจการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพราะจะให้ความสำคัญกับการดำรงชีวิตประจำวัน ในขณะที่เดียวกันผู้ที่ฐานะทางเศรษฐกิจดีจะมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองได้มากกว่า ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้อภิปรายผลจากแนวคิดทฤษฎีนี้ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ที่ได้จากผลวิจัย ได้แก่

1. กลุ่มอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ผลวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (22.15) และการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (3.59) อดีตข้าราชการทางเมืองหรือปัจจุบันยังดำรงตำแหน่ง กลุ่มนี้จะมีบทบาทโดยตรงทางการเมืองคือ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ การทำงานที่ต้องทำงานร่วมทั้งฝ่ายข้าราชการ นักการเมืองท้องถิ่นและการเข้าถึงกลุ่มประชาชนในพื้นที่ กลุ่มนี้อาจมาในรูปแบบเป็นอดีตกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือนักการเมืองท้องถิ่นที่เคยได้รับเลือกเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) สมาชิกสภาเทศบาลตำบล (สท.) หรือสมาชิกสภาเทศบาลเมือง การทำงานที่บทบาทและอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองแสดงออกในลักษณะเป็นผู้ลงสมัครเมื่อได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่ง รวมไปถึงจนถึงการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองต่าง ๆ ในระดับชาติ เป็นฐานเสียงหรือหัวคะแนนของพรรคในเขตนั้น ๆ เป็นต้น

2. อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ผลวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (18.03) และการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (3.43) กลุ่มผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว กลุ่มนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นกลุ่มทุนให้กับกลุ่มการเมืองในระดับท้องถิ่น และระดับชาติของพรรคการเมือง ความสัมพันธ์ในรูปแบบเครือญาติ หรือเพื่อน ความนิยมชมชอบโดยส่วนตัว การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ต้องมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ การระดมทุนไม่ว่าจะเป็นกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมืองจึงมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยทุนกลุ่มต่าง ๆ เป็นฐานสมาชิกที่สำคัญ เมื่อมีการปราศรัยหรือจัดงานต่าง ๆ กลุ่มนี้จะถูกได้รับเชิญเป็นพิเศษให้ไปร่วมงาน จึงกล่าวได้ว่ากลุ่ม ๆ นี้มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับพรรคการเมืองและกลุ่มการเมืองเป็นอย่างมาก

3. กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา ผลวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (20.11) และการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (3.42) นิสิตนักศึกษา กลุ่มนี้ถูกกระบวนกรกล่อมเกลามาจากทางสถาบันการศึกษา และรับข้อมูลถ่ายทอดจากอาจารย์ผู้สอน เมื่อเกิดความรู้ในเรื่องราวเกี่ยวกับตำรา การลงไปทำรายงานหรือทำวิจัย มีโอกาสได้ไปสัมผัสบรรยากาศ ในเขตชุมชนหรือชนบท จะทำให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ทำให้เห็นภาพชัดเจนที่สอดคล้องตรงกับตำราการเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสมอ จุ่นเจริญ (2557, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี ผลวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจทางการเมือง ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านสิ่งรื้อทางการเมือง ด้านสิ่งแวดล้อมทาง การเมืองด้านสังคมและเศรษฐกิจ และด้านความพอใจในนโยบายและการบริหารงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 โดยปัจจัยด้านความพอใจในนโยบายและการบริหารงาน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรีมากที่สุด และปัจจัย ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัด ชลบุรีน้อยที่สุด และปัจจัยทั้ง 6 ด้านนี้สามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดชลบุรีได้ร้อยละ 79.30

สอดคล้องกับงานวิจัยของปณิตา แฉ่งสงวน (2557, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี พบว่าการก่อกำเนิดทางการเมืองและการรับรู้ทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระดับปานกลางสูง โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก โดยหากระดับการก่อกำเนิดทางการเมืองและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองสูง การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีระดับสูงตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรมอบนโยบายให้หน่วยงานทางราชการคือ ที่ว่าการอำเภอ ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีการอบรมเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแก่ประชาชน โดยเชิญอาจารย์จากสถาบันการอุดมศึกษา อดีตข้าราชการฝ่ายปกครอง หรือบุคลากรที่มีความรู้ มาบรรยายในเรื่องเกี่ยวกับระบบการเมืองการปกครองต่อประชาชน โดยเน้นไปในเรื่องเนื้อหาที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการปกครองในระบบประชาธิปไตย เช่น อำนาจฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ ที่เป็นเสาหลักในอำนาจอธิปไตย รายละเอียดของอำนาจหน้าที่ และบทบาทในการบริหารงานของแต่ละฝ่าย เพื่อให้ได้รับความรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองมากขึ้น

2. รัฐบาลควรมอบนโยบายและให้การส่งเสริมหน่วยงานทางราชการคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีกิจกรรมการประชุม เสวนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองหรือข้อร้องเรียนเรื่องผลประโยชน์ที่อยากให้อาจารย์ช่วยเหลือดูแล เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะจากทางภาครัฐ โดยมีการเชิญตัวแทนทางสถาบันทางการเมือง อาจารย์จากสถาบันการศึกษา หรือบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการเมือง มาให้ความรู้ความเข้าใจ แนะนำรายละเอียดเพิ่มเติม เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นหรือข้อแนะนำต่าง ๆ เพื่อยกระดับการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาพื้นที่ไปยังอำเภอบริเวณใกล้เคียงกัน เช่น บ่อทอง พนัสนิคม พานทอง และหนองใหญ่ เพื่อที่ว่าจะได้เก็บข้อมูลงานวิจัยได้มากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพในงานเดียวกัน เกี่ยวกับเรื่องความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และควรเพิ่มเติมปัจจัยส่วนบุคคลในด้านของการกล่อมเกลாதทางการเมือง และวัฒนธรรมทางการเมือง ว่ามีความสัมพันธ์ต่อความรู้ทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไร ซึ่งจะทำให้ได้รับทราบข้อมูลในการศึกษาเพิ่มเติมมากขึ้น รวมถึงได้รับทราบผลการวิจัยเมื่อนำข้อแนวคิดทฤษฎีไปเปรียบเทียบกับทำให้สัมภาษณ์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นการยอมรับในแง่ของแนวคิดทฤษฎีและบริบททางสังคมว่าตรงกันหรือไม่

บรรณานุกรม

- กุลญาดา เนื่องจำนงค์. (2556). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ก่อเกียรติ คดีกำจร. (2558). *ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาท อำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุฑามาศ ฐานะวนิช. (2556). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: ศึกษากรณีประชาชนตำบลแพรกษาใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จร บินลอย. (2554). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด*. งานวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ฐานิตา เฉลิมช่วง. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา*. *วารสารชุมชนวิจัย*, 10 (1), 82.
- ประสงค์ สาวเสม. (2554). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหลักเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ปณิตา แฉ่งสงวน.(2557). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์. (2553). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดมุกดาหาร*. งานวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ปรียาภัทร กันกา. (2557). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ไพฑูรย์ โปธิสว่าง. (2556). *การทำวิจัยทางสังคมศาสตร์: หลักการ วิธีปฏิบัติ สถิติ และ คอมพิวเตอร์* ชลบุรี: คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2553). *รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตคูสิต กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.*
- รัฐบุรุษ คุ่มทรัพย์. (2555). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางคูวัด อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิชาการ*, 4 (2), 8.
- วีระชัย เสงษ์ภูิกุล. (2551). *ความรู้ความเข้าใจและปัจจัยต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมือง และชนบท, คณะรัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยอุตรดิตถ์.*
- ศศิรี อิ่มนพรัตน์. (2557). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานบริษัท ปตท. จำกัด(มหาชน), ส่วน โรงงานแยกก๊าซจังหวัดระยอง. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). *การพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.*
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2550). *ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับลงประชามติ, กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.*
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2554). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.*
- สุวรา ประทานวโรปัญญา. (2557). *รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงาน บริษัท ทูรชนชาติ จำกัด (มหาชน). งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, คณะวิทยาลัยบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สุถาวรณ เนื่องจำนงค์. (2557). *ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลพณิชยการ. งานนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต , สาขาวิชาการเมืองการปกครอง , คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*

- เสมอ จุ่นเจริญ. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล
จังหวัดชลบุรี. *วารสารวิชาการ*, 6 (2), 117-118.
- อรุณี ปริศนานันท์กุล. (2552). มุมมองของนิสิตนักศึกษาต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการ
เลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและนักศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.
- อัฐวุฒิ อย่างสวย. (2549). ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของทหารกองประจำการที่เข้าร่วม
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา. งานวิจัยรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารทั่วไป, คณะวิทยาลัยบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เอกวิทย์ มณีธร. (2553). ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบ
ประชาธิปไตยของนิสิต นักศึกษาของมหาวิทยาลัยในพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาค
ตะวันออก. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, 2 (2), 75-76.
- เอกวิทย์ มณีธร. (2554). *รัฐศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). ชลบุรี: คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อำนาจ ศรีพระจันทร์. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
อุดรธานี ศึกษาเฉพาะอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี, *ในการประชุมวิชาการและเสนอ
ผลงานวิจัยระดับชาติ. "สร้างสรรค์และพัฒนา เพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน"* ครั้งที่ 2
18-19 มิถุนายน 2558 วิทยาลัยนครราชสีมา. เข้าถึงได้จาก www.journal.nmc.ac.th
- NGUYEN THE ANH. (2557). การมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนเชื้อสายเวียดนามสัญชาติไทย
ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. งานนิพนธ์
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน เขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

2.กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงเพื่อความถูกต้องของผลการศึกษา

3.แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชน

ตอนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย () ลงในช่อง ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

18 ปีขึ้นไป - 25 ปี

26 - 35 ปี

36 - 45 ปี

46 - 55 ปี

56 - 60 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

นักเรียน/ นักศึกษา

ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว

ข้าราชการ/ พนักงานของรัฐ

ลูกจ้างเอกชน/ พนักงานบริษัท

เกษตรกรรม/ ประมง

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน

10,001-20,000 บาท/เดือน

20,001-30,000 บาท/เดือน

มากกว่า 30,001 บาท/เดือน

5. ระดับการศึกษา

- ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ปวส./อนุปริญญา
 ปริญญาตรีขึ้นไป

6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น

- 1-10 ปี 11-20 ปี 21-30 ปี
 31-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี

7. การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

- เข้าร่วมทุกครั้ง 1-3 ครั้ง/ปี 4-6 ครั้ง/ปี
 7-9 ครั้ง/ปี

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	ระดับความรู้ทางการเมือง	
	ทราบ	ไม่ทราบ
1. ท่านทราบว่าตามรัฐธรรมนูญนายกรัฐมนตรียของไทยต้องมาจากการเลือกตั้ง		
2. ท่านทราบว่าพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของรัฐหรือประเทศ		
3. ท่านทราบว่าประเทศไทยมีรูปแบบการปกครองของรัฐเป็นแบบรัฐเดี่ยว		
4. ท่านทราบว่าปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนของกระทรวง 19 กระทรวง และหนึ่งสำนักนายก		
5. ท่านทราบว่าประเทศไทยมี 77 จังหวัด		
6. ท่านทราบว่า นายกเทศมนตรีหรือนายกองค้การบริหารส่วนตำบลต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน		
7. ท่านทราบว่านายกรัฐมนตรีนี่เป็นผู้นำของฝ่ายบริหาร		
8. ท่านทราบว่าศาลยุติธรรมในประเทศไทย มี 3 ระดับคือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา		
9. ท่านทราบว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ		
10. ท่านทราบว่าวันลงประชามติล่าสุดคือ 7 สิงหาคม พ.ศ.2559		

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	ระดับความรู้ทางการเมือง	
	ทราบ	ไม่ทราบ
ความรู้ทางการเมืองทั่วไป		
11. ท่านทราบว่ามีการปฏิวัติครั้งล่าสุดคือ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557		
12. ท่านทราบว่าสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ทำหน้าที่แทนสมาชิกวุฒิสภา (สว.)		
13. ท่านทราบว่าวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 คือวันที่ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย		
14. ท่านทราบว่าคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีคำสั่งห้ามจัดกิจกรรมชุมนุมทางการเมือง 5 คนขึ้นไป		
15. ท่านทราบว่ารายการนายกรัฐมนตรียังจัดรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ช่วงเย็นวันศุกร์ทุกสัปดาห์		
16. ท่านทราบว่าทำเนียบรัฐบาลคือสถานที่ที่ใช้ในการทำงานของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี		
17. ท่านทราบถึงคำว่าแม่น้ำ 5 สาย เป็นสถาบันทางการเมืองว่ามีอะไรบ้าง		
18. ท่านทราบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และสภาเทศบาลตำบลคือหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น		
19. ท่านทราบว่ารัฐสภาประกอบด้วย 2 ส่วนคือสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร		
20. ท่านทราบว่าประธานสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่ประธานรัฐสภา		
21. ท่านทราบว่าพรรคการเมืองในประเทศไทยมี 2 พรรคใหญ่ที่เป็นคู่แข่งกันคือพรรคประชาธิปัตย์และพรรคเพื่อไทย		
22. ท่านทราบว่าม็อบการเมือง 2 ขั้วใหญ่ตรงกันข้ามคือ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) และแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)		
23. ท่านทราบว่าประเทศอังกฤษได้ออกจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป EU		
24. ท่านทราบว่าประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นต้นแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย		
25. ท่านทราบว่าประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของประเทศไทยในกลุ่มอาเซียน		

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมทางการเมือง

รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการ /รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็น ทางการ	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1.ท่านมีความตั้งใจในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้ง ระดับชาติและท้องถิ่น					
2.ท่านมีความสนใจและมักจะแสดงการวิพากษ์หรือ วิจารณ์การเมืองเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานของ รัฐบาล ผ่านการพูดคุยแลกเปลี่ยน หรือเขียนแสดง ความเห็นลงใน facebook , line กับผู้อื่นหรือรัฐบาล					
3.ท่านมีความสนใจการเข้าร่วมและชักชวนผู้อื่นเป็น สมาชิกของกลุ่มองค์กรหรือสถาบันการเมือง พรรค การเมือง ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกัน					
4.ท่านมีความสนใจและชอบชักชวนให้กลุ่มที่มี อาชีพสาขาเดียวกัน เพื่อร่วมกันในการจัดตั้งเป็น สมาชิกกลุ่มหรือองค์กร สามารถที่จะกดดันหรือ เรียกร้อง ต่อรองผลประโยชน์จากทางรัฐบาลได้					
5.ท่านมักออกไปเดินขบวนหรือชุมนุมประท้วง หรือ แสดงออกถึงพฤติกรรมในการต่อต้านหรือสนับสนุน เกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานของรัฐบาล					
6.ท่านงดการชำระภาษีต่างๆ เช่นภาษีรายได้ส่วน บุคคล ภาษีโรงเรือนที่ดิน เป็นต้น เพื่อแสดงออกถึง การต่อต้านและการไม่ยอมรับอำนาจของรัฐบาล					
7.ท่านมักจะก่อความวุ่นวายทางการเมืองเช่น นัด หยุดงานหรือชุมนุมบนพื้นที่ท้องถนนเพื่อแสดงออก ถึงการต่อต้านและไม่ยอมรับอำนาจของรัฐบาล					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม
เกรียงไกร ทองเทศ